

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Arkivsak: 21/210
Møtedato/tid: 17.09.2021 kl. 09:00
Møtested: Kommunestyresalen

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
21/21	Orientering fra administrasjonen
22/21	Henvendelse vedr. kommunens postliste - tilgang på dokumenter
23/21	Budsjett og økonomiplan kontrollarbeidet 2022-25
24/21	Virksomhetsbesøk
25/21	Referatsaker september 21
26/21	Godkjenning av protokoll

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Einar Sandlund på telefon 938 97 555, eller e-post: einar.sandlund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 10.09.2021

Birgit Johansen (sign.)
Fung.leder av kontrollutvalget

Einar Sandlund/s/
Seniorrådgiver
Konsek Trøndelag IKS

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Orientering fra administrasjonen

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

17.09.2021

Saknr

21/21

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/32 - 20

Forslag til vedtak

Den gitte informasjonen tas til orientering

Saksopplysninger

Kommunedirektøren, eller de hun bestemmer, er bedt om å gi følgende orienteringer:

- Rutinene vedr flagging fra kommunens bygninger på offentlige flaggdager.
- Oppfølgingen av riving og nedbrenning av fjøs m.v. i Finnvollidalen

Vurdering

Om ikke kontrollutvalget selv bestemmer noe annet, anbefales den gitte informasjon tatt til orientering.

Henvendelse vedr. kommunens postliste - tilgang på dokumenter

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

17.09.2021

Saknr

22/21

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/46 - 8

Forslag til vedtak

Informasjonen tas til orientering

Vedlegg

VS: Kommunens postliste - dokumenttilgjengelighet på postliste i nytt saksbehandlingssystem

Saksopplysninger

Sekretariatet viser til henvendelse og svar, jfr. vedlegg.

Kommunene i Indre Namdal gikk over til nytt saksbehandlingssystem 1. juni. I det gamle postlistesystemet lå dokumenter som var offentlige, tilgjengelig som PDF. I det nye systemet må en be om konkret innsyn, selv om dokumentene er offentlige etter loven. Med bakgrunn i henvendelse fra kontrollutvalgets leder m.v. rettet sekretariatet følgende spørsmål til kommunedirektøren:

Har kommunestyret evt. tatt en slik bestemmelse og når, eller dette bestemt administrativt ved innføringen av nytt saksbehandlingssystem og evt. begrunnelse for mindre tilgjengelighet?

Kommunedirektøren gir i hovedtrekk følgende svar:

«I forbindelse med innføring av et slik system er det svært mye som skal på plass. Det vil stort sett alltid være innføringsutfordringer, så også denne gangen.

Det er ikke er lovpålagt for en kommune å ha fullpublisering av alle dokumenter. Det er lov å ha som valg at du må bestille dokumenter du ønsker. Vi har imidlertid valgt å ha full publisering av alle dokumenter.

Grunnen til at det ikke tilgjengelig nå er:

- Vi har ikke hatt kapasitet til å journalføre og sjekke postlisten fullstendig denne uken. Både pga. at det har vært andre påkrevde oppgaver, men også fordi Elements har hatt mye nedetid.*
- Det ligger en forsinkelse i når dokumentet kommer ut - av sikkerhetsmessige grunner slik at vi har tid til å korrigere om det er noe som er feil i journalposter.*
- Vi har en ekstra sikkerhetssjekk i starten - for alle journalposter - mens vi gjør oss kjent med og kan være helt trygg på at vi ikke slipper ut noe som ikke skal slippe ut.*

Dette vil bli bedre og bedre etter hver - og vi skal fortsette vår fullpublisering også fremover. Beklaget at det er slik - vi gjør vårt beste for å komme i en normalsituasjon så raskt som mulig»

Vurdering

Sekretariatet viser til kommunedirektørens svar på henvendelsen og anbefaler at informasjonen tas til orientering.

Fra: Einar Sandlund
Sendt: 4. juni 2021 11:55
Til: geir.staldvik@royrvik.kommune.no; Britt Irene Bjørhusdal;
birgit@namsskoganbygg.no; Sigmund Nyborg; joningevik@gmail.com
Emne: VS: Kommunens postliste - dokumenttilgjengelighet på postliste i nytt saksbehandlingssystem

Viser til henvendelse fra KU-leder og videresender til orientering kommunedirektørens svar.

Ha en fin helg og god sommer!

Mvh
Einar Sandlund
Skr. Namsskogan KU

Fra: Mildrid Hendbukt-Søbstad <Mildrid.Hendbukt-Sobstad@namsskogan.kommune.no>
<<mailto:Mildrid.Hendbukt-Sobstad@namsskogan.kommune.no>>>
Sendt: 4. juni 2021 11:24
Til: Einar Sandlund <Einar.Sandlund@konsek.no> <<mailto:Einar.Sandlund@konsek.no>>; Janne Sørum
<Janne.Sorum@namsskogan.kommune.no> <<mailto:Janne.Sorum@namsskogan.kommune.no>>>
Kopi: geir.staldvik@royrvik.kommune.no <<mailto:geir.staldvik@royrvik.kommune.no>>;
stian.brekkvassmo <stian.brekkvassmo@namsskogan.kommune.no>
<<mailto:stian.brekkvassmo@namsskogan.kommune.no>>>; Heidi Galguften
<heidi.galguften@revisjonmidtnorge.no> <<mailto:heidi.galguften@revisjonmidtnorge.no>>>; Nina
Jørgensen-Øberg <Nina.Jorgensen-Oberg@namsskogan.kommune.no>
<<mailto:Nina.Jorgensen-Oberg@namsskogan.kommune.no>>>
Emne: SV: Kommunens postliste - dokumenttilgjengelighet på postliste i nytt saksbehandlingssystem

Hei

Takk for henvendelsen. Kommunene i Indre Namdal gikk over til nytt saksbehandlingssystem 1. juni. I forbindelse med innføring av et slik system er det svært mye som skal på plass. Det vil stort sett alltid være innføringsutfordringer, så også denne gangen. Det har i tillegg vært nedetid på Elements nesten hele onsdag og deler av torsdag.

Jeg har forelagt spørsmålet for arkivleder og fått denne tilbakemeldingen.

«Innledningsvis vil jeg bare orientere om at det ikke er lovpålagt for en kommune å ha fullpublisering av alle dokumenter. Det er lov å ha som valg at du må bestille dokumenter du ønsker. Vi har imidlertid valgt å ha full publisering av alle dokumenter.

Grunnen til at det ikke tilgjengelig nå er:

- Vi har ikke hatt kapasitet til å journalføre og sjekke postlisten fullstendig denne uken. Både pga. at det har vært andre påkrevde oppgaver, men også fordi Elements har hatt mye nedetid.*
- Det ligger en forsinkelse i når dokumentet kommer ut - av sikkerhetsmessige grunner slik at vi har tid til å korrigere om det er noe som er feil i journalposter.*
- Vi har en ekstra sikkerhetssjekk i starten - for alle journalposter - mens vi gjør oss kjent med og kan være helt trygg på at vi ikke slipper ut noe som ikke skal slippe ut.*

Dette vil bli bedre og bedre etter hver - og vi skal fortsette vår fullpublisering også fremover.

Beklager at det er slik - vi gjør vårt beste for å komme i en normalsituasjon så raskt som mulig».

Ha en fin dag

Med hilsen

Mildrid Hendbukt-Søbstad

Kommunedirektør

Mobil: 48001117

E-post: Mildrid.Hendbukt-Sobstad@namsskogan.kommune.no

[<mailto:Mildrid.Hendbukt-Sobstad@namsskogan.kommune.no>](mailto:Mildrid.Hendbukt-Sobstad@namsskogan.kommune.no)

Namsskogan kommune

www.namsskogan.kommune.no [<http://www.namsskogan.kommune.no/>](http://www.namsskogan.kommune.no)

Alle eposter er som hovedregel offentlig og blir behandlet i tråd med offentleglova og kommunens arkivbestemmelser. Det må derfor påregnes at eposter vil komme på offentlig postliste.

Fra: Einar Sandlund [<Einar.Sandlund@konsek.no>](mailto:Einar.Sandlund@konsek.no) [<mailto:Einar.Sandlund@konsek.no>](mailto:Einar.Sandlund@konsek.no)

Sendt: fredag 4. juni 2021 09:55

Til: Mildrid Hendbukt-Søbstad [<Mildrid.Hendbukt-Sobstad@namsskogan.kommune.no>](mailto:Mildrid.Hendbukt-Sobstad@namsskogan.kommune.no)

[<mailto:Mildrid.Hendbukt-Sobstad@namsskogan.kommune.no>](mailto:Mildrid.Hendbukt-Sobstad@namsskogan.kommune.no); Janne Sørum
[<Janne.Sorum@namsskogan.kommune.no>](mailto:Janne.Sorum@namsskogan.kommune.no) [<mailto:Janne.Sorum@namsskogan.kommune.no>](mailto:Janne.Sorum@namsskogan.kommune.no)

Kopi: Geir Anton Staldvik [<Geir.Staldvik@royrvik.kommune.no>](mailto:Geir.Staldvik@royrvik.kommune.no)
[<mailto:Geir.Staldvik@royrvik.kommune.no>](mailto:Geir.Staldvik@royrvik.kommune.no); Stian Brekkvassmo

[<Stian.Brekkvassmo@namsskogan.kommune.no>](mailto:Stian.Brekkvassmo@namsskogan.kommune.no)
[<mailto:Stian.Brekkvassmo@namsskogan.kommune.no>](mailto:Stian.Brekkvassmo@namsskogan.kommune.no); Heidi Galguften

[<heidi.galguften@revisjonmidtnorge.no>](mailto:heidi.galguften@revisjonmidtnorge.no) [<mailto:heidi.galguften@revisjonmidtnorge.no>](mailto:heidi.galguften@revisjonmidtnorge.no)

Emne: Kommunens postliste - dokumenttilgjengelighet på postliste i nytt saksbehandlingssystem

Viktighet: Høy

Hei!

Viser til at kommunen har gått over til nytt saksbehandlingssystem fra 01.06, og nedenforstående henvendelse fra KU-leder..

I det forrige postlistesystemet lå dokumenter som var offentlige, tilgjengelig som PDF.
I det nye systemet må en be om konkret innsyn, uansett om de er offentlige etter loven.

Har kommunestyret evt. tatt en slik bestemmelse og når, eller dette bestemt administrativt ved innføringen av nytt saksbehandlingssystem og evt. begrunnelse for mindre tilgjengelighet?

Ta for all del kontakt om det er behov for det!

På forhånd takk og ha en fin helg!

Mvh
Einar Sandlund
Seniorrådgiver
Konsek Trøndelag IKS
Telefon: 938 97 555
www.konsek.no <<http://www.konsek.no>>

Fra: Geir Anton Staldvik <Geir.Staldvik@royrvik.kommune.no
<<mailto:Geir.Staldvik@royrvik.kommune.no>>>
Sendt: 4. juni 2021 09:33
Til: birgit@namsskoganbygg.no <<mailto:birgit@namsskoganbygg.no>>
Kopi: Einar Sandlund <Einar.Sandlund@konsek.no <<mailto:Einar.Sandlund@konsek.no>>>
Emne: SV: Kommunens postliste

Hei!
Flott at du gir tilbakemelding. Ser at både Namsskogan, Lierne og Røyrvik har manglende publisering. Det kan tyde på at det er noe klargjøringer, som mangler i.f.t overgangen til nytt system. Kan du Einar sende en henvendelse til kommunedirektøren, og be om informasjon?

Mvh

Geir

Fra: Birgit Johansen <birgit@namsskoganbygg.no <<mailto:birgit@namsskoganbygg.no>>>
Sendt: fredag 4. juni 2021 09:12
Til: Geir Anton Staldvik <Geir.Staldvik@royrvik.kommune.no
<<mailto:Geir.Staldvik@royrvik.kommune.no>>>
Kopi: Einar Sandlund <Einar.Sandlund@konsek.no <<mailto:Einar.Sandlund@konsek.no>>>
Emne: Kommunens postliste

Hei.
Ser kommunen har gått over til nytt postliste-system fra 1. juni.

Nå er vi tilbake til at det må bestilles innsyn igjen. Mener kommunestyret har vedtatt at det ikke skal være slik, men det skal være direkte tilgang til dokument som ikke er gradert.

Dette er vel en sak kontrollutvalget igjen må ta tak i.

Birgit

Budsjett og økonomiplan kontrollarbeidet 2022-25

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

17.09.2021

Saknr

23/21

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/31 - 18

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget slutter seg til det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2022 for kontrollarbeidet i kommunen, med en total ramme på kr 585.000.-.
2. Budsjettforslaget tar ikke høyde for ekstraordinære ressursbehov i kontrollsammenheng.
3. Forslaget oversendes kommunedirektøren for videre behandling i samsvar med § 2 i forskrift om kontrollutvalg.

Vedlegg

Detaljbudsjett 2022 Namsskogan

Saksopplysninger

Saksbehandling og saksgang for budsjettet for kontroll og tilsyn går fram av § 2 i forskriften om kontrollutvalg og revisjon:

"Kontrollutvalgets rolle i fastsettelsen av budsjettet for kontrollarbeidet Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget."

Forskriften pålegger kontrollutvalget å fremme forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Utvalgets ansvar og oppgaver er i det alt vesentlige lovregulert. Utvalgets ansvarsområde kan deles inn i tre områder, kontrollutvalgets egne aktiviteter, kjøp av sekretariatstjenester og kjøp av revisjonstjenester.

I forslaget til total ramme er det ikke lagt opp til endringer i utvalgets samlede aktivitetsnivå for 2022. Alle kostnader mht. kontroll og tilsyn skal føres på funksjon 110.

Kontrollutvalgets egen aktivitet

Dette gjelder hovedområdene lønn, kjøp av varer og tjenester. I lønn inngår bl.a. fast årlig godtgjørelse, tapt arbeidsfortjeneste, møtgodtgjørelse, reiseutgifter og tilhørende sosiale kostnader. Satsene for godtgjøring til folkevalgte fastsettes av kommunestyret. Det er lagt opp til 5 møter i 2022. Kontrollutvalget er et viktig organ, og må ha ressurser til faglig oppdatering i form av å delta på kurs og konferanser. Kostnadsøkningen pr. år er lagt på 3%, rundt gjennomsnittsdeflator de siste årene.

Kontrollutvalgets sekretariat

Konsek Trøndelag IKS (Konsek) utgjør kontrollutvalgets operative ledd. Konsek har ansvar for saksutredning og generell tilrettelegging. Representantskapet i Konsek vedtok den 26. april 2021 budsjett for 2022 og økonomiplan 2022-2025. Det er lagt opp til ca. 2,5% økning pr. år.

Kjøp av revisjonstjenester

Revisjon Midt-Norge SA har opplyst at beløpet for revisjonstjenester 2022* (se nedenfor), samt økonomiplan 2022 – 2025, blir fastsatt i årsmøtet oktober 2022. En tar derfor foreløpig utgangspunkt i beløpet for revisjonstjenester som er angitt i årsmøtets sak 07/21, revidert

økonomiplan 2021- 2024.

Budsjettforslag 2021 med økonomiplan 2021-2024

Budsjett	Budsjett 2021	Forslag 2022	Forslag 2023	Forslag 2024	Forslag 2025
Kontrollutvalgets egen drift (Møteavvikling, faglig oppdatering mm)	68 000	70000	72000	74000	77000
Kjøp av sekretariatstjenester	155 000	158000	162000	166000	170000
Kjøp av revisjonstjenester	365 000	357000	361000	365000	369000
Total ramme kontroll og tilsyn	588 000	585000	595000	605000	616000

Vurdering

Kontrollutvalget har et vidt arbeidsfelt og er kun underordnet kommunestyret. kontrollutvalgets tilsyn er ikke avgrenset til økonomiske forhold. kontrollutvalget skal også påse at saksforberedelse og beslutningsprosess, både i administrasjonen og i de øvrige politiske organer, fungerer på en måte som garanterer oppfyllelse av alle faglige krav og ivaretar grunnleggende rettssikkerhetshensyn overfor kommunens innbyggere og andre som måtte bli berørt av vedtakene. Kontrollutvalgets ansvar er i første rekke et påseeransvar, og utvalgets rolle vil først og fremst være bestiller rollen.

I kontrollarbeidssammenheng er de største postene kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester; ellers inneholder budsjettet poster for kontrollutvalgets egen drift. Budsjettforslaget bygger på erfaring fra kontrollutvalgets egenaktivitet og tidligere regnskapstall. Budsjettforslaget tar ikke høyde for ekstraordinære ressursbehov i kontrollsammenheng.

Kontrollutvalget legger fram et forslag til budsjett for kontrollarbeidet for 2022 og kommunestyret fastsetter den totale rammen. Detaljbudsjett følger kun som vedlegg til kontrollutvalget. Forslaget oversendes kommunedirektøren for videre behandling i samsvar med § 2 i forskrift om kontrollutvalg.

Detaljbudsjett 2022 - kontrollarbeidet i Namsskogan kommune

Konto	Beskrivelse	2022
10802	Ledergodtgjørelse Beløpet refererer seg til kommunestyrets revisjon av satser.	15.000
10803	Møtegodtgjørelse Beløpet refererer seg til kommunestyrets revisjon av satser	8.000
10804	Erstatning for tapt arbeidsfortjeneste Arbeidstaker selv krever for tapt lønn.	6.000
10990	Arbeidsgiveravgift	3.000
11001	Faglitteratur/tidsskrifter	2.000
11151	Bevertning	2.000
11252	Refusjon Lønns.utg folkevalgte Arbeidsgiver krever refusjon for lønn.	6.000
11501	Kursavgifter og oppholdsutgifter Det er foreslått et rundt beløp slik at de faste medlemmene kan delta på aktuelle samlinger for kontrollutvalg	14.000
11600	Kjøregodtgjørelse Beløpet tar sikte på å dekke medlemmers kjøregodtgjørelse til møter, samt kjøring ved deltakelse på kurs/samlinger	4.000
11702	Reiseutgifter Posten gjelder rutegående befordringsmiddel ved møter/kurs	6.000
11960	Kontingent Forum for Kontroll og Tilsyn	4.000
SUM	Kjøp av tjenester fra Konsek Trøndelag IKS	158.000
13752	Kjøp av tjenester fra Revisjon Midt-Norge SA	357.000
	SUM	585 000

Virksomhetsbesøk

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

17.09.2021

Saknr

24/21

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/31 - 20

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten nærmere forslag til vedtak

Vedlegg

Veileder for virksomhetsbesøk

Saksopplysninger

I årsplanen står virksomhetsbesøk som et tiltak. Pga. Covid-19 ble det ikke gjennomført slike besøk i 2020 og så langt inneværende år. Et virksomhetsbesøk må vurderes opp mot hva slags virksomhet en besøker, smittesituasjonen m.v.

Hensikten med besøk av kontrollutvalget ønsker å bli bedre kjent med en virksomhets status, ressurser, mål og utfordringer som de står ovenfor og er dermed *ikke* noe tilsyns- eller kontrollbesøk. Kontrollutvalget gjennomførte enhetsbesøk hos sentraladministrasjonen i 2018.

Tradisjon for slike besøk er at kontrollutvalget treffer ledelse, tillitsvalgte, verneombud, brukerrepresentanter hvis det er relevant og en eventuell omvisning på virksomheten. Invitasjon med gjennomføringsprogram og samtaleguide/spørsmål sendes ut ca. 1 måned før besøket gjennomføres. Besøket gjennomføres oftest sammen med et ordinært møte i kontrollutvalget, men har også vært tatt som ekstramøte. Tidsbruken for et besøk er ca. 4 timer.

Vurdering

Sekretariatet viser til vedlagte veileder for virksomhetsbesøk og saken legges frem for diskusjon i kontrollutvalget uten nærmere forslag til vedtak.

Veileder for kontrollutvalgenes virksomhetsbesøk

Dette er en veileder vi bruker i planleggingen av virksomhetsbesøk i kontrollutvalgene. Hver enkelt tilpasser opplegget etter hva som er mest hensiktsmessig i den aktuelle kommunen.

Forberedelser:

- Undersøk hvilke virksomheter som kan være mest aktuelle å besøke for kontrollutvalget. Hvis det nylig er gjennomført overordnet analyse i kommunen vil enheter med høy risiko og vesentlighet kunne være mest relevante. Dette må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.
- Sett opp aktuelle virksomhetsbesøk i årsplanen. Kontrollutvalget vedtar hvilken enhet de ønsker å besøke.
- Kontakt rådmann og eventuelt andre som skal inviteres til møtet (for eksempel tillitsvalgt, verneombud, brukerrepresentanter mv.)
- Sett opp en tidsplan for møtet.
- Informasjon til møtedeltakerne i forkant av møtet: Hva er status på enheten, hvilke ressurser har de, mål og utfordringer. Som forberedelse til møtet kan møtedeltakerne få tilsendt spørsmål knyttet til besøket (se vedlegg 1).

Under møtet¹:

- Leder starter med å informere om hensikten med besøket, og presenterer hvem som er til stede.
- Deltakerne orienterer etter tidsplan. Utgangspunktet er at møtet skal være åpent.²
- I noen tilfeller må møtet lukkes under omvisning på virksomheten, om hensynet til personvernet krever det.³ Ved vurdering av om møtet skal lukkes må det gjøres en konkret avveining mellom hensynet til personvern på den ene siden, opp mot hensynet til den offentlige interessen av å ha mulighet til å overvære møtet. For eksempel vil sykehjem være en virksomhet hvor møtet må lukkes under omvisningen av hensynet til pasientenes personvern.

¹ kommuneloven § 30, nr. 1, jf. koml. § 29 nr. 2

² koml. § 31, nr. 1

³ koml. § 31, nr. 4

Etter møtet:

- Kontrollutvalget oppsummerer møtet muntlig, og fatter vedtak. Kommer det frem opplysninger som gjør at kontrollutvalget ønsker å gå videre i saken, fatter utvalget vedtak om dette (orientering fra administrasjonen, forvaltningsrevisjon, undersøkelse, orientere kommunestyret mv.)

Vedlegg 1. Spørsmål/temaer for samtalene (må tilpasses gjennomføring, sektor og størrelse/omfanget enhet mv.)

Sektorleder:

1. Hvordan er ***** organisert?
2. Samspillet mot andre og evt. eksterne tjenesteytende enheter?
3. Har ***** definerte mål, hvilke?
4. Er ressursene tilstrekkelige?
5. Hva er de største utfordringene i *****?
6. ***** som tjenesteyter mot publikum?
7. Kompetanseutviklingen av de ansatte?
9. Etikk og holdningsskapende arbeid?
10. Fokus på likeverd/likestilling/toleranse i det daglige arbeid?
11. Tjenestens fysiske lokaliteter?
12. Fysisk og psykisk arbeidsmiljø?
13. Beskriv andre viktige ting vi ikke har spurt om!

Enhetsleder/fagledere

1. Beskriv organisering og arbeidsdeling i ***
2. Har ***** definerte mål, hvilke?
3. Hva er de største utfordringene i tjenestene?
4. Oppfatning av ressursituasjonen?
5. Samspillet mot andre enheter ?
6. ***** som tjenesteyter mot publikum?
7. Kompetanseutviklingen av de ansatte?
8. Hvilket fokus har ***** på likeverd/likestilling/toleranse i sitt arbeid?
9. Etikk og holdningsskapende arbeid?
10. Tjenestens fysiske lokaliteter?
11. Fysisk og psykisk arbeidsmiljø?
12. Beskriv andre viktige ting vi ikke har spurt om!

Tillitsvalgt og verneombud

1. Hva er de største utfordringene i *****?
2. Oppfatning av ressursituasjonen?
3. Sikres kompetanseutviklingen av de ansatte?
4. Hvilket fokus har tjenesten på likeverd/likestilling/toleranse i sitt arbeid?
5. Etikk og holdningsskapende arbeid?
6. Tjenestens fysiske lokaliteter?
7. Fysisk og psykisk arbeidsmiljø?
8. Fungerer HMS-arbeidet?
9. Håndtering lov-/avtaleverk?
10. Dialog med ledelsen?
11. Beskriv andre viktigheter vi ikke har spurt om!

Brukerrepresentanter

1. Hva oppfattes som de største utfordringene?
2. Oppfatning av ressursituasjonen?
3. Dialog med ledelsen?
4. Hvordan sikres dialogen med brukerne?
5. Inntrykk av kompetansen hos de som gir tjenesten?
6. Hvilket fokus har tjenesten på likeverd/likestilling/toleranse mv.?
7. Tjenestens fysiske lokaliteter?
8. Beskriv andre viktigheter vi ikke har spurt om!

Referatsaker september 21

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

17.09.2021

Saknr

25/21

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/31 - 17

Forslag til vedtak

Referatene tas til orientering

Vedlegg

Rapport fra tilsyn med Grong kommune ved Indre Namdal barneverntjeneste 2020 _
Helsetilsynet

Direktoratet for sikkerhet og beredskap - Kommuneundersøkelsen 2021

Et varsel mot kommunedirektøren skal behandles av arbeidsgiver

Iverksetting av vedtak om inndragning av skjenkebevilling

Kan et politisk organ ha gruppearbeid

Vertskommunesamarbeid handler om å overføre myndighet fra en kommune til en annen

MNA møteprotokoll representantskapsmøte 270421

Departementets tolkningsuttalelse om kommuneloven § 11-2 Skriftlige spørsmål og svar
mellom møter

Nå kan nemnd avgjøre gjengjeldelsessaker etter varsling i arbeidslivet

Kontrollutvalgene har en rolle ved varsling - NKRF

Hvor skal vi føre representanter som melder seg ut og inn av partier

Innkjøpssamarbeid eller lokal handel_ Ja takk, begge deler

Rammeavtaler er ikke så fleksible som mange trodde

Namsskogan KU - regnskapsrapport pr. 25.08,21

Revisjon - Namsskogan regnskapsrapport

Hvor skal vi føre representanter som melder seg ut og inn av partier

Referatsaker er også saker som behandles

Reglene om ettergodtgjøring er litt av en rebus

Skriftlige spørsmål til ordføreren

Ulovlig sammensatt formannskap kan føre til ugyldige vedtak

Saksopplysninger

Det kan bli fremlagt ytterligere referater i møtet.

Vurdering

Om ikke kontrollutvalget selv bestemmer noe annet, anbefales referatene tatt til orientering.

TILSYNSRAPPORT

Rapport fra tilsyn med Grong kommune ved Indre Namdal barneverntjeneste 2020

Tidsrom for tilsynsbesøket:

21.09.2020–24.09.2020

Statsforvalteren i Trøndelag

03.06.2021

Innholdsfortegnelse

1. Tilsynets tema og omfang
2. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet
3. Beskrivelse av faktagrunnlaget
4. Vurdering av faktagrunnlaget opp mot aktuelt lovgrunnlag
5. Statsforvalterens konklusjon
6. Oppfølging av lovbrudd

Vedlegg: Gjennomføring av tilsynet

Alle tilsynsrapporter fra dette landsomfattende tilsynet

Statsforvalteren i Trøndelag viser til vår oversendelse av utkast til tilsynsrapport av 19.03.2021 samt Grong kommunes tilbakemelding på faktagrunnlaget i utkast til tilsynsrapport i brev av 21.04.2021.

Statsforvalteren gjennomførte tilsyn med Grong kommune, Indre Namdal barneverntjeneste og besøkte i den forbindelse barneverntjenesten i Indre Namdal fra 21.09.2020 til 24.09.2020. Vi undersøkte om Grong kommune sørger for at barneverntjenestens arbeid med undersøkelser blir utført i samsvar med aktuelle lovkrav slik at barna og deres familier får trygge og gode tjenester.

Tilsynet ble gjennomført som systemrevisjon, og er en del av et landsomfattende tilsyn initiert av Statens helsetilsyn.

Det ble i tilsynet avdekt følgende lovbrudd:

- Grong kommune, Indre Namdal barneverntjeneste sikrer ikke forsvarlig dokumentasjon i alle undersøkelser. Dette strider mot god forvaltningsskikk og er brudd på forvaltningsloven § 17 barnevernloven § 1-4 og § 2-1 andre ledd.
- Grong kommune, Indre Namdal barneverntjeneste sikrer ikke at barnets synspunkt, vektleggingen av barnets mening, og vurderingen av barnets beste fremkommer i alle Det sikres heller ikke at alle vedtak om hjelpetiltak er tilstrekkelig tydelig på omfanget av tiltaket. Dette er brudd på barnevernloven § 6-3 a og forvaltningsloven §§ 24 og 25.
- Grong kommune, Indre Namdal barneverntjeneste sikrer ikke at innhenting av opplysninger i undersøkelser er i tråd med barnevernloven § 6-4. Dette er brudd på barnevernloven § 6-4, 2. til 5. ledd jf. § 2-1, 2. ledd

1. Tilsynets tema og omfang

I dette kapittelet beskriver vi hva som ble undersøkt i tilsynet.

Statsforvalteren har undersøkt og vurdert om kommunen sikrer at barneverntjenestens arbeid med undersøkelser er forsvarlig. Tilsynet med forsvarlig undersøkelsesarbeid innebærer en undersøkelse og vurdering av om barneverntjenesten har

- forberedt og planlagt undersøkelsen ut fra innholdet i meldingen og eventuelt tidligere undersøkelser/annen kontakt med familien
- sørget for at undersøkelsens innhold, omfang og fremdrift er i tråd med alvoret i situasjonen for barnet
- gjort relevante barnevernfaglige og juridiske vurderinger underveis og til slutt i undersøkelsen
- konkludert undersøkelsen i tråd med de vurderingene som er gjort

Tilsynet har omfattet undersøkelser som gjelder barn som bodde hjemme da barneverntjenesten mottok bekymringsmeldingen. Med dette forstås barn under 18 år som bor i biologisk familie, adoptivfamilie eller er plassert hos andre uten barneverntjenestens medvirkning.

Statsforvalterens tilsyn er gjennomført som systemrevisjon. Det innebærer at statsforvalteren har ført tilsyn med hvordan kommunen styrer og leder arbeidet med om barneverntjenesten oppfyller de aktuelle lovkravene.

Barn og foreldres meninger om og erfaringer med barneverntjenestens arbeid med undersøkelser, er viktig informasjon for tilsynsmyndigheten, både når det gjelder kvaliteten på tjenestene og kommunens praksis når det gjelder brukermedvirkning. Et utvalg foreldre og barn har derfor blitt intervjuet ved dette tilsynet.

2. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet

Statsforvalteren er gitt myndighet til å føre tilsyn med kommunal barneverntjeneste, etter barnevernloven § 2-3 b. Et tilsyn er en kontroll av om virksomheten er i samsvar med lov- og forskriftsbestemmelser. Vi gir derfor her en oversikt over kravene som ble lagt til grunn i tilsynet.

Barneverntjenesten har en rett og plikt til å foreta undersøkelse i saken når den vurderer at det er «rimelig grunn til å anta» at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak etter barnevernloven kapittel 4. Formålet med undersøkelsen er å vurdere og konkludere om barnet lever i en omsorgssituasjon som kan gi grunnlag for barneverntiltak. Kravene til undersøkelsen følger av lovbestemmelser i barnevernloven (bvl.) og forvaltningsloven (fvl.).

Forsvarlighet

Alle tjenester og tiltak etter barnevernloven skal være forsvarlige etter bvl. § 1-4.

Barnevernlovens regel om forsvarlighet har et helhetlig utgangspunkt. Innholdet i kravet må tolkes i sammenheng med de øvrige bestemmelsene i barnevernloven, for eksempel prinsippet om barnets beste. Videre vil både barnevernlovens og forvaltningslovens saksbehandlingsregler gi innhold til kravet om forsvarlig gjennomføring av undersøkelsene.

Kravet om forsvarlighet er rettet mot både tjenester og tiltak, og innebærer også krav til ledelse, organisering og styring. Det er en nær sammenheng mellom kravet til forsvarlighet og kravet om internkontroll for å sikre at oppgavene blir utført i samsvar med krav fastsatt i medhold av lov, jf. bvl. § 2-3 tredje ledd.

Barnets beste

Prinsippet om barnets beste fremgår av Barnekonvensjonen artikkel 3 og Grunnloven § 104. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn. I barnevernloven er prinsippet nedfelt i § 4-1, som sier at det skal legges avgjørende vekt på å finne tiltak som er til beste for barnet. Bestemmelsen slår også fast at det i vurderingen skal legges vekt på å gi barnet stabil og god voksenkontakt og kontinuitet i omsorgen. Prinsippet utgjør en selvstendig rettighet for hvert barn, men det skal også vektlegges når andre lovbestemmelser skal fortolkes og virke som en retningslinje for saksbehandlingen i saker som berører barn.

Barnets rett til medvirkning og barnets rett til å bli hørt

Barnets rett til å medvirke i egen sak er nedfelt i bvl. § 1-6. Bestemmelsen gir barnet en ubetinget og selvstendig rett til å medvirke, men ingen plikt. Retten gjelder i hele beslutningsprosessen og i alle forhold som berører barnet, ikke bare når det skal tas rettslige eller administrative avgjørelser.

Retten til medvirkning betyr at beslutningstakerne har en plikt til gi barnet en mulighet til å medvirke. I en undersøkelse plikter barneverntjenesten å sikre at barnet får oppfylt sin rett til medvirkning.

Prinsippet om barnets beste henger uløselig sammen med barnets rett til medvirkning. Formålet med medvirkning er å få frem barnets synspunkter om egen situasjon for å bidra til at de avgjørelser barnevernet fatter i en undersøkelsesfase er til barnets beste.

Barn som har fylt 7 år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal informeres og gis rett til å uttale seg før avgjørelser tas. Barn over 15 år og som forstår hva saken gjelder, har selvstendige partsrettigheter, dette jf. bvl. § 6-3.

Samarbeid med foreldrene

Foreldrene som undersøkelsen omhandler, har selvstendige rettigheter i undersøkelsessaken. Når foreldrene er part i barnevernssaken, vil de ha rett til å uttale seg etter fvl. § 17. Barnevernet skal i utgangspunktet forelegge opplysninger som de mottar under undersøkelsen, for foreldrene for uttalelse. Barneverntjenesten bør også gjøre foreldrene kjent med andre opplysninger som er av vesentlig betydning etter fvl. § 17.

Barnevernet skal utøve sin virksomhet med respekt for og så langt som mulig i samarbeid med barnet og barnets foreldre, jf. bvl. § 1-7.

Nærmere krav til undersøkelsens innhold, omfang og fremgangsmåte

Forvaltningsloven pålegger barneverntjenesten å påse at sakens faktum er klarlagt så langt det er mulig før det treffes vedtak, jf. fvl. § 17. Dette innebærer at relevante sider av saken må komme frem. Barnverntjenesten må vurdere riktigheten av de opplysninger som kommer inn underveis i undersøkelsen. Hvor omfattende undersøkelse barneverntjenesten skal gjøre beror på en konkret vurdering av meldingens innhold og karakter og annen informasjon i saken. Momenter som alvorlighet, kompleksitet og hastegrad har betydning for hvor grundig barneverntjenesten skal undersøke.

Barnevernloven § 4-3 andre ledd slår fast at undersøkelsen skal gjennomføres slik at den minst mulig skader noen som den berører, og den skal ikke gjøres mer omfattende enn formålet tilsier. Foreldrene eller den barnet bor hos, kan ikke motsette seg at en undersøkelse blir gjennomført ved besøk i hjemmet, jf. bvl. § 4-3 tredje ledd, og barneverntjenesten kan også engasjere sakkyndige, jf. bvl. § 4-3 fjerde ledd.

Etter bvl. § 6-4 femte ledd skal barneverntjenesten innhente opplysninger i samarbeid med foreldrene. Innhenting av taushetsbelagte opplysninger fra andre forvaltningsorganer og helsepersonell omfattes av taushetsplikten. Dette innebærer at barneverntjenesten må ha gyldig samtykke fra foreldrene for å innhente opplysningene, jf. fvl. § 13 a nr. 1 eller en lov hjemmel som gir adgang til å unnta fra taushetsplikten. Barneverntjenester har hjemmel til å pålegge offentlige myndigheter m.fl. pålegg om å gi taushetsbelagte opplysninger i de situasjonene som er beskrevet i bvl. § 6-4.

I følge bvl. § 6-9 skal undersøkelser gjennomføres snarest og senest innen tre måneder, eventuelt seks måneder i særlige tilfeller.

Dokumentasjon, herunder krav til enkeltvedtak

Det hører til god forvaltningsskikk å sørge for tilstrekkelig og etterrettelig dokumentasjon, slik at man kan gjøre rede for hva som er gjort i saken og begrunnelsen for dette.

Dokumentasjonsplikten er også en følge av forsvarlighetskravet og plikten til internkontroll.

Det er bl.a. krav til at barneverntjenesten dokumenterer relevante opplysninger og vurderinger gjennom hele undersøkelsen. Dokumentasjonen skal vise hvilke faktiske forhold barneverntjenesten har lagt til grunn, og de vurderinger barneverntjenesten har gjort.

Utredningsplikten og dokumentasjonen av denne utredningen følger av forvaltningsloven §§ 17 og 11 d jf. barnevernloven § 1-4.

Både avgjørelser om å innvilge hjelpetiltak og henleggelse av en sak etter undersøkelse regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven, jf. barnevernloven § 6-1 andre ledd og § 4-3 sjette ledd. Dette innebærer at vedtaket skal begrunnes etter reglene i forvaltningsloven §§ 24 og 25.

Et enkeltvedtak skal være så konkret som mulig, slik at tiltakets innhold blir tydelig. I saksbehandler- rundskrivet punkt 6.3 skriver Bufdir: «Barneverntjenestens vedtak skal ha et innhold som gjør at partene får en forståelse av hva slags hjelpetiltak som skal gis. Et vedtak om hjelpetiltak skal angi omfanget av hjelpen. Det er nødvendig for at det skal være mulig å påklage vedtaket dersom parten vurderer at innholdet i tiltaket er riktig, men at omfanget ikke er tilstrekkelig.»

I tillegg skal det etter barnevernloven § 6-3a fremgå av vedtaket hva som er barnets synspunkt, og hvilken vekt barnets mening er tillagt. Hvordan barnets beste er vurdert skal også fremgå av vedtaket.

Kravene til styring og ledelse

Kravet til ledelse, organisering og styring er et viktig element i kommunens ansvar for å tilby og yte forsvarlige tjenester. Barnevernloven fastslår at: «kommunen skal ha internkontroll for å sikre at den utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov og forskrift. Kommunen må også kunne redegjøre for hvordan den oppfyller kravet til internkontroll.» Dette følger av bvl. § 2-1 andre ledd og er utypet i forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester. I forskriften er kravene til interkontrollens innhold og omfang utdypet i §§ 3 til 5.

I bvl. § 2-1 syvende ledd fremgår det også at kommunen skal sørge for at ansatte som gjennomfører undersøkelser i barneverntjenesten har tilstrekkelig kompetanse til å utføre arbeidet på en forsvarlig måte. Kommunen har ansvaret for å gi nødvendig opplæring ved behov.

3. Beskrivelse av faktagrunnlaget

Her gjøres det rede for hvordan virksomhetens aktuelle tjenester fungerer, inkludert virksomhetens tiltak for å sørge for at kravene til kvalitet og sikkerhet for tjenestemottakerne blir overholdt.

Statsforvalteren har gjennomgått 18 undersøkelsessaker, intervjuet ansatte og ledere, samt gjennomgått en rekke styringsdokumenter.

Barneverntjenestens organisering og ansvarsfordeling

Indre Namdal barneverntjeneste er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene Grong, Lierne, Namsskogan, Røyrvik og Høylandet. På tilsynstidspunktet var også Snåsa kommune en del av dette interkommunale samarbeidet. Fra 01.01.2021 gikk Snåsa kommune inn i interkommunalt samarbeid med Inn-Trøndelag barneverntjeneste.

Grong kommune er vertskommune for barneverntjenesten i Indre Namdal.

Barneverntjenesten ledes av avdelingsleder og barnevernleder. Nivået over barnevernleder og avdelingsleder er vertskommunens kommunalsjef og kommunedirektør. Avdelingsleder er leder for avdelingen som består av Barnevern (75%) og PPT (25%).

Barneverntjenesten er delt inn i to team; undersøkelses- og hjelpetiltaksteam, og omsorgsteam. Barnevernleder er teamleder for omsorgsteam. Undersøkelses- og hjelpetiltaksteamet består av syv kontaktpersoner, hvorav to av kontaktpersonene, i tillegg til teamets teamleder, jobber med undersøkelser. Ved behov, kan kontaktpersoner som vanligvis jobber med tiltakssaker, gjennomføre undersøkelser.

Avdelingsleder har personalansvar, utviklingsorientert ansvar og arbeidsoppgaver knyttet til budsjett og økonomi. Avdelingsleder har det administrative ansvaret for internkontrollen, herunder å legge rutiner og prosedyrer inn på Compilo, og endre de ved behov. Det ligger i denne rollen å fastlegge intern møtestruktur for avdelingen, som for eksempel fellesmøter og personalmøter for barnevern og PPT. Avdelingsleder skal også fastlegge møtestruktur eksternt med samarbeidskommuner og andre samarbeidsparter.

Barnevernleder har det faglige ansvaret og vedtakskompetanse. I tillegg til barnevernlederansvaret, har barnevernleder også teamlederansvar for omsorgsteam. Barnevernleder kontrollerer, men ikke systematisk, om lovkrav overholdes i undersøkelser.

Teamleder for undersøkelses- og hjelpetiltaksteamet (heretter teamleder) er stedfortreder for barnevernleder. Ifølge «*forventninger og arbeidsoppgaver for teamleder*», har teamleder ansvar for overholdelse av lovkrav og frister i undersøkelsessaker. Teamleder tar imot alle bekymringsmeldinger, konkluderer meldingen alene, eller tar den med inn i fagmøte for vurdering.

Barneverntjenesten hadde pr. 16.03.2020 12,15 besatte stillinger.

Det fremgår av barneverntjenestens halvårsrapportering per 31.12.2019 til statsforvalteren, at det totalt ble gjennomført 75 undersøkelser i 2019. Av disse ble 57 henlagt, dette tilsvarer en henleggelsesprosent på 76 %. I første halvår 2020 gjennomførte barneverntjenesten 37 undersøkelser. Av disse ble 16 henlagt, som tilsvarer en henleggelsesprosent på 43%.

Rapporteringslinjer, møtestruktur og avvikssystem

Avdelingsleder og barnevernleder utarbeider skriftlige rapporter to ganger i året som gjennomgås med kommunedirektør og kommunalsjef i vertskommunen. Det gjennomføres vår- og høstmøte med samarbeidskommunene hvor *barnevern* er et av flere tema. Det gjennomføres også årlige kommunemøter med hver enkelt samarbeidskommune v/kommunedirektør hvor *barnevern* er et av flere tema.

Kommunedirektøren informeres og involveres i barneverntjenestens arbeid ved behov. Avdelingsleder rapporterer til kommunalsjef, men det er ingen struktur på hyppighet eller innhold i rapporteringen. Det er lav terskel for å bringe saker inn for kommunalsjef og kommunedirektør.

Dersom det er behov for at kommunedirektør kobles på enkeltsaker, avtales møtehyppighet mellom barnevernledelse og kommunedirektør i aktuell kommune, i hver enkelt sak.

Teamleder har ansvar for å rapportere oppover til barnevernleder på om lovkrav overholdes i undersøkelsesarbeidet. Det er utarbeidet et internt rapporteringsskjema på undersøkelsesarbeidet som er ment å fylles ut av teamleder og gis til barnevernleder. Det fremgår av intervjuene at dette interne rapporteringsskjemaet i liten grad brukes i praksis. Det fremgår også av intervjuene at det i liten grad rapporteres på kvaliteten på undersøkelsesarbeidet.

Det gjennomføres avdelingsmøter for (Barnevern og PPT) en gang i måneden. Møtet ledes av avdelingsleder. Disse møtene omhandler tema/forhold som angår hele avdelingen. Kommunalsjef deltar på avdelingsmøtene.

Barnevernleder og teamleder har ukentlige ledermøter. Avdelingsleder deltar på disse møtene ved behov. Teamleder har ansvar for å bringe inn saker fra eget team i ledermøter. Tema i ledermøter kan for eksempel være enkeltsaker som er i behov av vurdering og barnevernleders avklaring. Det kan være prinsipielle barnevernfaglige drøftinger, eller tilstandsbilde på teamene for øvrig.

Det gjennomføres fagmøter hver uke. Undersøkelses- og hjelpetiltaksteam og omsorgsteam deltar i disse møtene. Det er forsøkt å ha rene teammøter, men dette har tjenesten gått bort i fra.

Fagmøtene ledes av barnevernleder, men av teamleder dersom barnevernleder ikke er til stede. Sakslisten for fagmøtene utarbeides i ledermøte dagen før. Det legges opp til saksdrøft og faglige innspill i disse møtene.

Teamleder gjennomfører fag- og prosessveiledning med kontaktpersonene. Hyppigheten på denne veiledningen har variert fra kontaktperson til kontaktperson. Noen har veiledning hver 14. dag, andre har månedlig veiledning. I denne veiledningen inngår også en gjennomgang av sakene til kontaktpersonene. Denne veiledningen benyttes ikke til å undersøke kvaliteten av arbeidet i undersøkelsene, for eksempel dokumentasjonen i undersøkelsen.

Kommunen har avvikssystemet Compilo. I dette systemet ligger rutiner og prosedyrer for barneverntjenesten. I Compilo skal det meldes avvik på uønskede hendelser. Det fremgår av intervjuene at Compilo er kjent for de ansatte og ledelsen, men at det ikke brukes til å melde avvik fra lovkrav eller interne rutiner. Det er meldt noen avvik på HMS-krav i Compilo.

Det fremgår av intervju at faglige avvik i noe grad meldes direkte til teamleder. Dersom det er behov for at rutiner endres, melder teamleder fra til avdelingsleder, som så foretar endringer, og legger de inn i Compilo.

Utover de interne prosedyrene og rutinene som ligger på Compilo, anvender barneverntjenesten ulike maler som ligger i fagprogrammet Familia. Enkelte av malene inneholder også sjekklister for hva som bør inngå i dokumentet, for eksempel aktiviteter som bør gjennomføres i undersøkelsen.

Brukermedvirkning på systemnivå

Barneverntjenesten innhenter erfaringer gjennom brukerundersøkelser og benytter dette i sitt forbedringsarbeid. Det er gjennomført en brukerundersøkelse i 2020, og dette skal tas inn i forbedringsarbeidet de skal i gang med etter gjennomført tilsyn fra Statsforvalteren.

Barneverntjenestens undersøkelsesarbeid

Forberedelse og planlegging av undersøkelsen

Barneverntjenesten har rutiner for forberedelse og planlegging av undersøkelsen. Det fremgår av *Rutine: Undersøkelsessaker* at det er teamleder som mottar bekymringsmeldinger og evt. sender ut beslutning om iverksettelse av undersøkelse. Det fremgår av samme rutine at teamleder fordeler undersøkelsene på kontaktpersonene.

Ved meldingsgjennomgangen skal barneverntjenesten ifølge skjema *Gjennomgang og konklusjon av melding* nedtegne tidligere kjennskap til familien, og hva barneverntjenesten har gjort i tidligere kontakt med barnet og familien. I dette skjemaet skal konklusjonen av meldingsgjennomgangen nedtegnes. Hypotesen, samt hvordan hypotesen skal undersøkes skal også nedtegnes i dette skjemaet. Hvilken kontaktperson undersøkelsen fordeles til, skal også nedtegnes i dette skjemaet.

Det fremgår av rutine for undersøkelsesarbeidet at ansvaret for å utarbeide en plan for undersøkelsen ligger til oppnevnt kontaktperson. Undersøkelsesplanen skal ifølge nevnte meldingsgjennomgangsskjema og nevnte rutine, gjennomgås i fagmøte. I denne fasen av planarbeidet skal det også vurderes om det er straffbare forhold som bør anmeldes til politiet. I mal for undersøkelsesplan som ligger på Familia, skal det fylles ut hvilke aktiviteter som vurderes skal gjennomføres i undersøkelsen, og det skal nedtegnes når den enkelte planlagte aktiviteten er gjennomført. Undersøkelsesplanen skal gjennomgås med foreldrene i førstesamtalen. Dersom det forekommer endringer i planen for undersøkelsen, skal dette dokumenteres i barnets journal.

Intervjuene med de ansatte bekrefter i noen grad innholdet i ovennevnte beskrivelse av rutiner. Det bekreftes at det foreligger mal for gjennomgang og konklusjon av melding og mal for undersøkelsesplan, samt at det foreligger en rutine for undersøkelsessaker. Gjennomgang og konklusjon av bekymringsmeldingen gjøres av teamleder alene, eller den bringes inn i fagmøte for vurdering.

De ansatte formidler at undersøkelsene i hovedsak skal gjennomføres med et minimum antall undersøkelsesaktiviteter, som førstegangssamtale med foreldrene, innhenting av opplysninger fra samarbeidspartnere, hjemmebesøk, samtale med barnet og konklusjonsmøte med foreldrene. Det fremgår også av intervjuene at det utarbeides en foreløpig undersøkelsesplan til det første møtet, ut fra det som allerede er kjent. Det er i varierende grad at det utarbeides en undersøkelsesplan. I de sakene hvor det blir utarbeidet skriftlig undersøkelsesplan, brukes den ikke aktivt som et verktøy underveis i undersøkelsen. Det sies i intervju at planen gjennomgås i møtet med foreldrene.

Gjennomgang av saksdokumentene bekrefter i noen grad ovennevnte beskrivelse av barneverntjenestens rutiner og innhold i maler. I malen for meldingsgjennomgang nedtegnes i liten grad hvilken kontakt barneverntjenesten tidligere har hatt med familien. Det nedtegnes her ikke om det skal iverksettes undersøkelse på søsken. Vurderingen av hastegrad nedtegnes i liten grad i meldingsgjennomgangen. Det fremkommer ingen vurdering av hvem som er part i undersøkelsen.

Saksdokumentene viser at det i noen undersøkelser er utarbeidet en skriftlig undersøkelsesplan, men det brukes da ikke samme mal av alle ansatte. Denne skriftlige planen brukes ikke aktivt som et verktøy i undersøkelsen, da eventuelle endringer i undersøkelsesplanen ikke dokumenteres. Det fremkommer ikke av denne planen hvor mange ganger det er nødvendig å snakke med barnet.

Eventuelle endringer i vurderingen av hvor mange ganger det er nødvendig å snakke med barnet dokumenteres ikke. Statsforvalteren ser at det i noen saker utarbeides en foreløpig grovplan for undersøkelsen i malen for meldingsgjennomgangen, men denne grovplanen brukes ikke aktivt gjennom undersøkelsen. Midtveisevaluering/stoppunkt i undersøkelsen dokumenteres ikke. Det dokumenteres ikke om eller på hvilken måte foreldre og barn involveres i planleggingen av undersøkelsen.

Når det gjelder undersøkelser i en familie med flere barn, viser dokumentgjennomgangen at det er tilfeldig om relevant informasjon fra søsken blir nedtegnet i et barns sak.

Undersøkelsens gjennomføring - innhold, omfang og fremdrift

Det fremgår av nevnte rutine (*Rutine: undersøkessaker*) at undersøkelsen skal gjennomføres innen tre måneder, dersom fristen besluttet utvidet til 6 måneder, skal beslutningen skriftliggjøres og legges til teamleder for gjennomlesning, og til barnevernleder for godkjenning.

Det fremgår av samme rutine at undersøkelsesrapporten skal brukes i undersøkelsen. Det foreligger en mal for undersøkelsesrapporten som er et utgangspunkt. Malen angir hvilke tema som skal belyses i undersøkelsen, og hva undersøkelsesrapporten skal inneholde. Blant annet skal innholdet i undersøkelsen, faktiske opplysninger og barnevernfaglige vurderinger fremgå av undersøkelsesrapporten.

Det fremgår av nevnte rutine at det skal opprettes et samlenotat/logg i barnets journal. Her skal all aktivitet, referat fra aktivitet, herunder samtale med barnet, og barnevernfaglige vurderinger nedtegnes.

Ansatte formidler i intervju at de snakker med foreldrene ved oppstarten og før konklusjon av undersøkelsen, og underveis i undersøkelsen dersom det er behov for det. Det skrives referat fra samtale.

Ansatte formidler i intervju at de snakker med barnet i undersøkelsen. Dersom barnet pga sin alder ikke har utviklet språk, gjennomføres observasjon av barnet og foreldre. I noen undersøkelser snakker barneverntjenesten med barnet før foreldrene. Dette forekommer i saker der det vurderes som nødvendig for å kunne beskytte barnet. Vurderingen av om det er nødvendig å snakke med barnet før dets foreldre, dokumenteres ikke i barnets journal. I samtalen med barnet informeres det om hva barneverntjenesten er og bekymringsmeldingens innhold, i tillegg til at barneverntjenesten vil høre fra barnet hvordan barnet har det. Samtalene foregår på en trygg arena som for eksempel skole, barnehage eller hjemme. Barnet har også anledning til å ha med seg en person i samtalen med barneverntjenesten dersom dette gjør barnet tryggere. Det skrives referat fra samtalen/e med barnet. De ansatte formidler at de, dersom det er nødvendig, snakker med barnet flere ganger i undersøkelsen, men det blir sjelden flere ganger enn to, da det er knapphet på tid.

Barn Statsforvalteren har snakket med i forbindelse med dette tilsynet, bekrefter at de har hatt mulighet til å snakke med barneverntjenesten uten at andre må være til stede, og at de opplever seg trygge under samtalen med barneverntjenesten.

Av saksdokumentene ser Statsforvalteren at det skrives referat fra samtaler med foreldre og barn, og notat fra observasjoner av barn og foreldre. Referatene fremkommer i samlenotat/logg, egen journalpost, og/eller i undersøkelsesrapporten. Det dokumenteres derimot ikke hvilke opplysninger foreldre og barn gis underveis i undersøkelsen. Vi ser av saksdokumentene at barneverntjenestens vurderinger i etterkant av samtale med foreldre og barn, i liten grad fremkommer av referatene. Det dokumenteres også i liten grad at barneverntjenesten snakker med barnet om innholdet i bekymringsmeldingen.

Innhenting av opplysninger

Ansatte formidler at de informerer om samtykkeskjema for innhenting av opplysninger fra andre instanser, og at skjemaet fylles ut på det første møtet med foreldrene/ungdommen. Dersom partene ikke samtykker til dette, vurderes om det er aktuelt å likevel innhente opplysningene ved pålegg. De ansatte formidler at det er sjeldent det innhentes opplysninger fra andre instanser ved pålegg, og at barnevernleder ikke alltid informeres eller innlemmes i vurderingen av om pålegg skal gis. Det er den samme malen for innhenting av opplysninger som anvendes når innhenting av opplysninger er basert på samtykke fra den som har krav på taushet, eller om det er et pålegg. De ansatte sier i intervju at det ikke fremkommer av samtykkeskjemaet hvilke opplysninger det er samtykket til at skal innhentes, kun fra hvem det skal innhentes fra.

Gjennomgangen av resultatdokumentene viser at barneverntjenesten når de innhenter opplysninger fra andre, ikke er tydelig på om det innhentes opplysninger med samtykke fra foreldre/ungdom med partsrettigheter, eller om barneverntjenesten pålegger instansen å gi opplysninger. I noen av innhentingsbrevene fremgår det at foreldrene samtykker til innhenting av opplysninger. Ungdommer med partsrettigheter og foreldres skriftlige samtykke knyttes bare opp imot hvem det innhentes fra og ikke hvilke opplysninger som skal innhentes. Eventuelt muntlig samtykke til hvilke opplysninger som skal innhentes, er ikke dokumentert. I brev opplyses det om klageadgang på pålegg, uavhengig av om det foreligger samtykke fra foreldrenes/ungdom med partsrettigheter.

Foreldre Statsforvalteren har snakket med i forbindelse med dette tilsynet, bekrefter at de er gitt muligheten til å samtykke til hvilke instanser det skal innhentes opplysninger fra, men ikke hvilke opplysninger som skal innhentes.

Barneverntjenesten skriver undersøkelsesrapporter i alle saker, noe som fremgår både av intervju og av saksdokumentene. Ansatte formidler at undersøkelsesrapporten gjennomgås av teamleder. Dersom teamleder har innvendinger på innholdet i rapporten, sendes rapporten tilbake til kontaktpersonen for endring. Ferdigstilt undersøkelsesrapport legges ved enkeltvedtaket, som oversendes samlet til barnevernleder for godkjenning.

Saksgjennomgangen viser at det i undersøkelsesrapporten gjengis de faktiske opplysningene som er fremkommet i undersøkelsen, men det gjøres få vurderinger av riktigheten av opplysningene som er kommet inn i undersøkelsen. Det foretas barnevernfaglige vurderinger i undersøkelsesrapporten.

Barnets fortelling om egen situasjon fremkommer i undersøkelsesrapporten. Vurdering og vektlegging av barnets mening fremkommer i liten grad i undersøkelsesrapporten.

De ansatte forteller at foreldre får informasjon om deres partsrettigheter ved utsendelse av beslutning om iverksettelse av undersøkelse. Dette bekreftes av saksgjennomgangen. Ansatte forteller videre at noen ungdommer over 15 år, men ikke alle, får tilsendt beslutning om iverksettelse av undersøkelse, og dermed også skriftlig informasjon om deres partsrettigheter. Dette bekreftes også av saksgjennomgangen. Saksgjennomgangen viser at i de sakene ungdommene ikke får tilsendt slik beslutning, får de heller ikke skriftlig informasjon om sine partsrettigheter. Det fremgår heller ikke av referat fra samtaler med ungdom at de får informasjon om sine partsrettigheter i samtale med barneverntjenesten.

Ansatte formidler at de benytter tolk i de sakene det er behov for det, og dette bekreftes av saksdokumentene.

Om vedtak om henleggelse/hjelpetiltak

Det fremgår av *rutine: undersøkelsessaker* at undersøkelsen er avsluttet når godkjenning av vedtak foreligger. Barneverntjenesten bruker mal for enkeltvedtak som finnes i fagprogrammet Familia.

Malen angir strukturen vedtaket skal ha. Vedtaksmalen er delt inn i hva som vedtas, faktiske opplysninger/sakens bakgrunn og begrunnelse.

De ansatte forteller i intervju at undersøkelsen avsluttes med enkeltvedtak. Ansatte forteller at barnets mening fremkommer av vedtaket, men at vektleggingen av barnets mening kanskje ikke kommer tilstrekkelig frem av vedtaket. De ansatte forteller i intervju at de gjør en *barnets beste vurdering* i vedtak om henleggelse og vedtak om hjelpetiltak. Videre forteller de at omfanget forsøkes angis presist i vedtakene om hjelpetiltak, men at dette ikke gjøres i alle vedtak.

Gjennomgang av saksdokumentene viser at undersøkelsene avsluttes med enkeltvedtak. Videre viser saksdokumentene at omfanget av tiltaket ikke tilstrekkelig angis i alle vedtak om hjelpetiltak. Dette gjelder først og fremst vedtak om råd og veiledning og samtaler med barnet.

Barnets synspunkt på egen situasjon framkommer i noe grad av vedtakene, men barnets mening om konklusjonen av undersøkelsen, herunder valg av tiltak, kommer i liten grad fram. Barneverntjenestens vektlegging av barnets mening kommer ikke fram av vedtakene.

Statsforvalteren ser ved gjennomgang av saksdokumentene at det gjøres en vurdering av hva som er til barnets beste, men at den fremstår som mangelfull i flere saker. Alle relevante moment/hensyn i den konkrete vurderingen av hva som er til barnets beste, kommer ikke frem av vedtaket. Barnets mening om konklusjonen av undersøkelsen og vektleggingen av denne kommer i liten grad frem, og blir følgelig ikke inkludert i vurderingen av barnets beste.

Er konklusjon av undersøkelsene i tråd med situasjonen og vurderingene i saken?

I intervju formidler de ansatte at de er åpne med foreldrene om barneverntjenestens vurderinger. Det kommer derfor aldri som noen overraskelse for foreldrene om undersøkelsen blir henlagt, eller om den blir konkludert med hjelpetiltak. Dersom undersøkelsen konkluderes med hjelpetiltak blir tiltaket og tiltaksplan utformet sammen med foreldrene.

Før undersøkelsen konkluderes, drøftes saken med teamleder eller i fagmøte.

Dokumentgjennomgangen viser at konklusjonen i mange undersøkelser er i tråd med de vurderinger som er gjort og opplysninger i saken. Statsforvalteren ser imidlertid at i noen saker er undersøkelsen for snever og ikke tilstrekkelig grundig. Det er i disse sakene ikke samsvar mellom alvorlighetsgrad i bekymringsmeldingen, innkommet informasjon underveis i undersøkelsen og konklusjon om henleggelse.

De ansatte forteller i intervju at de noen ganger henlegger undersøkelser med bekymring, for eksempel dersom foreldre ikke samtykker til foreslått hjelpetiltak. Saksgjennomgangen viser at av de undersøkelsene som er henlagt, er ingen dokumentert henlagt med bekymring.

Saksgjennomgangen viser også at det i noen undersøkelser mangler dokumentasjon på vurderinger av alvorlige opplysninger som er fremkommet i undersøkelsen. For eksempel opplyser en ungdom, som lever i en svært marginal omsorgssituasjon, om stort alkoholforbruk i ukedager. Et annet barn gir uttrykk for å være redd sin far/far kommer med trusler. Barneverntjenestens vurdering av disse opplysningene blir ikke dokumentert i saken.

Særlig om dokumentasjon

Som nevnt over om barneverntjenestens rutinebeskrivelser knyttet til undersøkelsen, har barneverntjenesten utarbeidet maler til bruk i undersøkelsesarbeidet. Mal for undersøkelsesplan, mal for undersøkelsesrapport og krav til vurderingsavsnitt i referater, samt krav til journalnotater, gir underlag for å nedtegne dokumentasjon i sakene.

I intervjuene formidler de ansatte at det skrives referat fra møter og samtaler, som dokumentføres i saken. Telefonsamtaler journalføres. Epost eller sms skal enten skrives inn i journal eller tas inn i saksdokumentene. Barneverntjenestens vurderinger skrives ikke alltid inn i referatet som eget punkt. Videre formidler de ansatte at undersøkelsesplanen ikke alltid skriftliggjøres. Det fremgår også at ikke alle ansatte bruker samme mal/skjema dersom de

skriver en undersøkelsesplan. De ansatte beskriver også at de drøfter enkeltsaker og gjør barnevernfaglige vurderinger underveis i undersøkelsene, både i veiledning med teamleder, i teammøter, eller alene. Disse barnevernfaglige vurderingene dokumenteres i liten grad.

Som nevnt over bekreftes ovennevnte rutiner og informasjonen fra intervjuene delvis i dokumentgjennomgangen. Statsforvalteren ser at det sjeldent dokumenteres vurderinger etter samtaler med foreldre. I noen saker dokumenteres de barnevernfaglige vurderingene som gjøres etter samtaler med barn. Undersøkelsesplanen skriftliggjøres i noen undersøkelser, men det er ikke samme mal/skjema for undersøkelsesplan som brukes av alle kontaktpersoner.

I de sakene det har vært gjennomført undersøkelse på flere søsken, blir ikke alltid dokumentasjonen helhetlig før man har gjennomgått og lest dokumentene fra undersøkelsene på søsken. Det er ikke alltid dokumentert informasjon fra undersøkelsen på søsken som har relevans for vurderingen i undersøkelsen på det aktuelle barnet.

Statsforvalterens intervju med foreldre og barn

Som nevnt under punkt en i denne rapporten, ble det tatt kontakt med foreldre og barn som Indre Namdal barneverntjeneste har gjennomført undersøkelse på mot siste året. Statsforvalteren mottok kontaktinformasjon fra barneverntjenesten for 10 foreldre(par) og 10 barn. Det ble invitert til samtaler med 10 foreldre og 9 barn som barneverntjenesten hadde møtt gjennom sitt undersøkelsesarbeid. Det ble gjennomført samtaler med 8 av 10 foreldre, og 3 av 9 barn.

4. Vurdering av faktagrunnlaget opp mot aktuelt lovgrunnlag

I dette kapittelet vurderer vi fakta i kapittel 3 opp mot lovbestemmelsene i kapittel 2.

Om barneverntjenestens dokumentasjon av arbeidet i undersøkelser

Barneverntjenesten skal dokumentere faktiske forhold/opplysninger og vurderinger gjennom hele undersøkelsen. Dette for å kunne gjøre rede for hva som er gjort og begrunnelsen for dette.

Som beskrevet i punkt 3 i denne rapporten dokumenterer ikke barneverntjenesten alle de vurderinger de gjør ved gjennomgang av en innkommet bekymringsmelding. Barneverntjenesten dokumenterer i liten grad hva det er viktig å få belyst i undersøkelsen. Barneverntjenesten har i liten grad utarbeidet skriftlige undersøkelsesplaner, og i de sakene det blir utarbeidet undersøkelsesplan, brukes den ikke aktivt som et verktøy underveis i undersøkelsen. Underveis i undersøkelsen dokumenteres i liten grad vurderinger av relevante opplysninger om barnets omsorgssituasjon etter hvert som de blir gjort kjent for barneverntjenesten. Statsforvalteren vurderer at barneverntjenesten har et forbedringspotensial når det gjelder å beskrive mål for aktiviteten/hva barneverntjenesten vil avklare/belyse. Ved å beskrive tydelig hva barneverntjenesten søker å avklare, vil undersøkelsen

framstå mer meningsfull og logisk, og det vil være tydeligere hvilke justeringer som er nødvendige underveis. Det vil også kunne tydeliggjøre for familien det gjelder hva formålet med aktivitetene er, noe som igjen kan sikre økt forståelse for barneverntjenestens arbeid.

Faglige vurderinger som gjøres underveis av kontaktpersonene, i team eller i veiledning, dokumenteres i liten grad. Statsforvalteren finner at barneverntjenesten i etterkant av samtaler med barn dokumenterer barnets uttalelser. Det dokumenteres imidlertid ikke hvordan barneverntjenesten vektlegger og tar hensyn til barnets meninger.

Statsforvalteren vurderer at barneverntjenesten gjør barnevernfaglige vurderinger og barnets beste vurderinger underveis i undersøkelsene, men finner at vurderingene ikke dokumenteres, eller at de fremkommer av barnets journal. Hva barnets mening er og hvordan den er vektlagt, framkommer ikke tilstrekkelig. Dette utgjør brudd på barnevernloven og forvaltningslovens krav til dokumentasjon.

Om barneverntjenestens vedtak om henleggelse av undersøkelse/hjelpetiltak

Et enkeltvedtak skal være så konkret som mulig, og det skal begrunnes. Det skal fremgå av vedtaket hva som er barnets synspunkt, hvilken vekt barnets mening er tillagt, og hvordan barnets beste er vurdert.

Barneverntjenesten treffer vedtak etter endt undersøkelse. Barnets synspunkt på egen situasjon framkommer i noen grad i vedtakene, men barnets mening om konklusjonen av undersøkelsen, herunder valg av tiltak, kommer i liten grad fram. Barneverntjenestens vektlegging av barnets mening kommer ikke fram av vedtakene. Vurdering av barnets beste er mangelfull i de fleste vedtak. I flere vedtak om hjelpetiltak er ikke omfanget av tiltaket tydelig angitt. Dette gjelder først og fremst vedtak om råd og veiledning og samtaler med barnet. Disse manglene utgjør brudd på kravene til enkeltvedtak i forvaltningsloven og barnevernloven.

Om barneverntjenestens innhenting av opplysninger i undersøkelsen

Når barneverntjenesten skal innhente opplysninger fra andre instanser må det foreligge samtykke fra de som har krav på taushet, eller det må foreligge hjemmel i lov. Et samtykke må også innbefatte moment/tema for hvilke opplysninger det er viktig for barneverntjenesten å innhente.

Intervjuene og saksgjennomgangen viser at ungdommer med partsrettigheter og foreldres skriftlige samtykke knyttes bare opp imot hvem det innhentes opplysninger fra, og ikke hvilke opplysninger som skal innhentes. Eventuelt muntlig samtykke til hvilke opplysninger som skal innhentes, er ikke dokumentert.

Saksgjennomgangen viser at brev til andre instanser ved innhenting av opplysninger ikke er tydelig på om det innhentes opplysninger med samtykke fra foreldre/ungdom med partsrettigheter, eller om barneverntjenesten pålegger instansen å gi opplysninger. I innhentingsbrevene opplyses det om klageadgang på pålegg, uavhengig av om foreldrenes/ungdommens samtykke foreligger.

Statsforvalteren vurderer at overnevnte praksis er i strid med kravene som settes til innhenting av opplysninger i barnevernloven.

Om styring og internkontroll

Teamleder har faglig veiledning med kontaktpersonene hvor de blant annet gjennomgår undersøkelsessakene. Teamleder og barnevernleder har faste møtepunkt hvor rapportering også på kvalitet i undersøkelsene kan inngå, men hvor det ikke inngår systematisk i dag. Systemet for rapportering fra barnevernledelsen og oppover til kommunalsjef og kommunedirektør finnes, men benyttes ikke til å rapportere på kvaliteten i undersøkelsesarbeidet. I intervju og saksgjennomgang kan ikke Statsforvalteren se at kommuneledelsen etterspør om barnevernledelsen har oversikt og kontroll på om kvaliteten er god i undersøkelsesarbeidet. Dette, i tillegg til at avvikssystemet, Compilo, ikke er operativt i forhold til avvik fra lovkrav på barnevernområdet kan medføre at ledelsen ikke har tilstrekkelig oversikt over om dokumentasjonen er forsvarlig i alle undersøkelser.

I og med at det er lagt så mye ansvar til teamleder å sørge for at lovkrav overholdes i undersøkelsesarbeidet, stilles større krav til øvrig ledelse å etterspørre og kontrollere om lovkrav overholdes. Ledelsen foretar stikkprøvekontroller for å se om lovkrav overholdes i undersøkelser, men dette gjøres sjeldent og ikke systematisk. Det etterspørres heller ikke noe på kvaliteten i undersøkelsesarbeidet. Statsforvalteren vurderer at ledelsen ikke i tilstrekkelig grad kontrollerer om dokumentasjonen er forsvarlig i alle undersøkelser.

De ovennevnte manglene viser at Indre Namdal barneverntjeneste ikke har et tilstrekkelig system for å fange opp svikt i tjenesten.

5. Statsforvalterens konklusjon

Her presenterer vi konklusjonen av vår undersøkelse, basert på vurderingene i kapittel 4. Det ble i tilsynet avdekt følgende lovbrudd:

- Grong kommune, Indre Namdal barneverntjeneste sikrer ikke forsvarlig dokumentasjon i alle undersøkelser. Dette strider mot god forvaltningsskikk og er brudd på forvaltningsloven § 17 barnevernloven § 1-4 og § 2-1 andre ledd.
- Grong kommune, Indre Namdal barneverntjeneste sikrer ikke at barnets synspunkt, vektleggingen av barnets mening, og vurderingen av barnets beste fremkommer i alle Det sikres heller ikke at alle vedtak om hjelpetiltak er tilstrekkelig tydelig på omfanget av tiltaket. Dette er brudd på barnevernloven § 6-3 a og forvaltningsloven §§ 24 og 25.
- Grong kommune, Indre Namdal barneverntjeneste sikrer ikke at innhenting av opplysninger i undersøkelser er i tråd med barnevernloven 6-4. Dette er brudd på barnevernloven § 6-4, 2. til 5. ledd jf. § 2-1, 2. ledd

6. Oppfølging av lovbrudd

Statsforvalteren ber Indre Namdal barneverntjeneste legge frem en plan for hvordan lovbruddene vil bli rettet. Planen må minimum inneholde følgende:

- Hvilke tiltak som iverksettes for å rette opp påpekte lovbrudd
- Hvordan ledelsen vil følge med på, og kontrollere at tiltakene blir iverksatt
- På hvilken måte ledelsen vil evaluere om tiltakene fører til forventet endring
- En redegjørelse for når kommunen forventer at lovbruddene skal være rettet, og hvilke frister kommunen setter seg for å sikre fremdrift

Statsforvalteren er kjent med at Grong kommune ved Indre Namdal barneverntjeneste på tilsynstidspunktet planla ulike endringer/tiltak som ville virke inn på utføringen av undersøkelsesarbeidet. Statsforvalteren er også kjent med at det er iverksatt tiltak i etterkant av oppsummeringsmøtet fra tilsynet for å rette opp de lovbrudd som er avdekt. Det bes om at de tiltak som er påstartet eller allerede gjennomført også omtales i planen.

Statsforvalteren kan tilby råd og veiledning som en del av oppfølgingen av tilsynet. Dersom dette er aktuelt, bes det om at det tas kontakt med revisjonsleder, Kine Beate Vekseth på fmtlkbv@statsforvalteren.no

Frist for innsendelse av plan for retting av lovbrudd settes til 9. juli 2021.

Endelig rapport oversendes Statens helsetilsyn for publisering på www.helsetilsynet.no.

Med hilsen

Marita Ugseth (e.f.)
seksjonsleder barnevern
Oppvekst- og velferdsavdelingen

Kine Beate Inderberg Vekseth
juridisk seniorrådgiver
Oppvekst- og velferdsavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Gjennomføring av tilsynet

I dette vedlegget omtaler vi hvordan tilsynet ble gjennomført, og hvem som deltok. Varsel om tilsynet ble sendt 02.06.2020.

Tilsynsbesøket ble gjennomført ved Indre Namdal barneverntjeneste, Grong kommune. Tilsynet ble innledet ved et kort informasjonsmøte den 21.09.2020 og innledet med et kort informasjonsmøte 24.09.2020. Oppsummerende møte med gjennomgang av funn ble avholdt 24.09.2020.

En del dokumenter var tilsendt og gjennomgått på forhånd, mens andre dokumenter ble mottatt og gjennomgått i løpet av tilsynsbesøket. Følgende dokumenter ble gjennomgått og vurdert som relevante for tilsynet:

Styringsdokumenter:

- Korona - Interne retningslinjer for Grong kommune
- Organisasjonsplan for Grong kommune
- Stillingsbeskrivelse – Avdelingsleder for Barnevern og PPT
- Stillingsbeskrivelse – Fagleder (Barnevernleder)
- Stillingsbeskrivelse – Sekretær
- Stillingsbeskrivelse – Teamleder barnevern
- Stillingsbeskrivelse – Barnevernkonsulenter/kontaktperson
- Stillingsbeskrivelse – Tiltaksarbeider
- Stillingsbeskrivelse – Tilsynsperson
- Særskilt arbeidsinstruks for Teamleder med stedfortrederfunksjon-Indre Namdal barneverntjeneste
- Forventninger/arbeidsoppgaver for teamleder US/hjelpetiltak
- Oversikt over delegert anvisningsmyndighet 09.04.2019
- Delegasjonsreglement for Grong Kommune
- Oversikt ansatte Barnevern
- Intern møteplan
- Årshjul økonomi, personalarbeid og rapportering INB og PPT
- Årshjul Indre Namdal Barnevern; Rapportering, drift, rutiner
- Årshjul Indre Namdal Barnevern; Undersøkelse- og hjelpetiltaksteam
- Rutine: hva som skal legges til teamleder i Indre Namdal barnevern
- Sjekkliste for vurdering av kommunens arbeid med meldinger etter barnevernloven
- Rutine for rapporteringsansvarlig Indre Namdal barnevern; intern og ekstern kvartalsrapportering
- Rutine: Undersøkelsessaker
- Kartleggingsverktøy som kan brukes i undersøkelser: Barnet om seg selv
- Kartleggingsverktøy som kan brukes i undersøkelser: Voksne om barnet
- Kartleggingsverktøy som kan brukes i undersøkelser: Voksne om familien
- Kartleggingsverktøy som kan brukes i undersøkelser: Voksne om seg selv
- Kriseplan barnevern sommer 2019 pga samtidige sykemeldinger
- Rapport om risikoanalyser for Indre Namdal barnevern
- Rutine for sikkerhet – håndtering av vold og trusler
- Kvalitetsutviklingsplan med kompetanseplan Indre Namdal barneverntjenesten 2018 - 2022
- Retningslinjer mot trakassering, utilbørlig opptreden og konflikter Grong kommune

Resultatdokumenter:

- Oversikt over undersøkelser
- De siste 20 avsluttede undersøkelsene, med alle underliggende dokumenter, herunder
 - bekymringsmelding
 - meldingsgjennomgang/vurdering og konklusjon av bekymringsmelding
 - plan for undersøkelse
 - skjema for samtykke til innhenting av dokumentasjon
 - brev om innhenting av dokumentasjon

- mottatt/innhentet dokumentasjon
- referat fra møter/samtaler
- journalnotat interne drøftelser og vurderinger
- undersøkelsesrapport
- vedtak

Annet:

- Navn på 10 barn i ulik alder over 7 år som har hatt undersøkelse fra barneverntjenesten det siste året
- Navn på 10 foreldre(par) som har hatt undersøkelse fra barneverntjenesten det siste året

I tabellen under gir vi en oversikt over hvem som ble intervjuet, og hvem som deltok på oppsummerende møte ved tilsynsbesøket.

Ikke publisert her

Det ble invitert til samtaler med totalt 10 foreldre og 9 barn som barneverntjenesten hadde møtt gjennom sitt undersøkelsesarbeid. Det ble gjennomført samtaler med 8 av 10 foreldre, og 3 av 9 barn.

Disse deltok fra tilsynsmyndigheten:

- seniorrådgiver, Anne Sørbø, Statsforvalteren i Trøndelag, revisor
- seniorrådgiver, Doris Fagerli Sundvik, Statsforvalteren i Trøndelag, revisor
- seniorrådgiver, Kine Beate Inderberg Vekseth, Statsforvalteren i Trøndelag, revisjonsleder

Med hilsen

Marita Ugseth (e.f.)
seksjonsleder barnevern
Oppvekst- og velferdsavdelingen

Kine Beate Inderberg Vekseth
juridisk seniorrådgiver
Oppvekst- og velferdsavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens helsetilsyn Postboks 231 Skøyen 0213 OSLO
Høylandet kommune v/kommunedirektør Vargeia 1 7877 HØYLANDET
Lierne kommune v/kommunedirektør Heggvollveien 6 7882 NORDLI

Indre Namdal barneverntjeneste PB 162 7871 GRONG

Raarvihken Tjjelte/ Røyrvik kommune v/kommunedirektør Røyrvikveien 5 7898 LIMINGEN

Namsskogan kommune v/kommunedirektør R. C. Hansens vei 2 7890 NAMSSKOGAN

Alle tilsynsrapporter fra dette landsomfattende tilsynet

2020–2021 Undersøkelser i barnevernet

Kommuneundersøkelsen 2021

DSB har siden 2002 gjennomført spørreundersøkelser om kommunenes samfunnssikkerhetsarbeid.

Datainnsamlingen for Kommuneundersøkelsen 2021 pågikk i perioden 12.-29.januar 2021. Totalt svarte 285 kommuner på hele eller deler av undersøkelsen, hvilket gir en svarprosent på 80 prosent.

Sammendrag

DSB har siden 2002 gjennomført en spørreundersøkelse blant landets kommuner om status for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunen.

På grunn av pågående pandemihåndtering er årets undersøkelse tatt ned i omfang, men dekker fortsatt hovedelementene i lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt. 80 prosent av kommunene har svart på årets undersøkelse, noe som er en lavere svarprosent enn de foregående årene. Dette tolker vi som en konsekvens av kommunenes høye arbeidsbelastning i forbindelse med pandemien. Flere av svarene og kommentarene i undersøkelsen understreker også dette:

"Beredskapsfeltet i 2020 har hovedsakelig handlet om pandemien og i liten grad øvrige deler av fagfeltet".

Undersøkelsen viser likevel at det jobbes jevnt og godt for å oppfylle kommunal beredskapsplikt ute i kommunene, selv om flere kommenterer at pandemihåndteringen har gått på bekostning av revisjon av planer.

Blant de kommunene som har svart på undersøkelsen oppgir 97 prosent at de har gjennomført en helhetlig ROS-analyse for kommunen. Bare 66 prosent oppfyller likevel alle de utvalgte minimumskravene til analysen. Dette er det samme resultatet som de to siste årene, og viser at det fortsatt gjenstår noe arbeid med å heve kvaliteten på ROS-analysene.

Utfordringen for kommunene er, som tidligere år, å ha ROS-analyser som ikke er for gamle. Nesten 30 prosent av kommunene har en ROS-analyse som er fra 2016 eller tidligere. For at arbeidet med samfunnssikkerhet ikke blir en pliktøvelse for å tilfredsstille gitte krav, er det viktig at resultatene i ROS-analysen brukes aktivt og systematisk. DSB ønsker å løfte fram betydningen av akkurat dette kravet.

97 prosent svarer at de har utarbeidet en overordnet beredskapsplan, mot 95 prosent i fjor. Under halvparten (47 prosent) av disse oppfyller samtlige minimumskrav. Overordnet beredskapsplan skal til enhver tid være oppdatert, og som et minimum skal den revideres en gang per år. Bare halvparten av kommunene (53 prosent) oppgir at de reviderte planen i 2020, mens 7 prosent svarer at de er i gang med revidering inneværende år. Beredskapsplanen skal i tillegg øves hvert annet år. 84 prosent svarer at de har øvd de siste to årene.

For å kunne jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet, må det utarbeides mål og plan for oppfølging. 81 prosent av kommunene svarer at de har utarbeidet mål for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, mens 69 prosent har en plan for oppfølging.

Selv om det ikke er lovpålagt, velger flere kommuner å etablere kommunale beredskapsråd. I år svarer 75 prosent at de har etablert dette i sin kommune, mot 70 prosent i fjor.

Et positivt resultat i årets undersøkelse er at kommunene ser ut til å samarbeide mer om krisehåndtering enn de har gjort tidligere. Kommunene melder også om tett og god oppfølging og veiledning fra Statsforvalteren gjennom det siste året.

Les hele undersøkelsen her:

<https://www.dsb.no/menyartikler/statistikk/kommuneundersokelsen/>

Et varsel mot kommunedirektøren skal behandles av arbeidsgiver

Kommunal Rapport 29.04.2021

Varsling mot kommunedirektøren sto på dagsordenen på kontrollutvalgskonferansen nylig. Her fikk kommunene noen gode tips.

– I henhold til arbeidsmiljøloven har arbeidsgiver aktivitetsplikt, og et varsel skal undersøkes. Kommunestyret har arbeidsgiveransvaret for kommunedirektøren og må derfor behandle et varsel mot denne lederen, sa seniorrådgiver Torbjørn Brandt i Konsek Trøndelag IKS.

Tydelige varslingsrutiner

Under Norges Kommunerevisorforbunds kontrollutvalgskonferanse nylig var varsling mot toppledelsen i kommunen ett av temaene.

Forskningssjef Sissel Trygstad i Fafo påpekte innledningsvis at det er viktig for kommunene å etablere tydelige varslingsrutiner. Hun viste også til at mange kommuner har rutiner som innebærer at de har eksterne varslingssekretariat.

– Jeg anbefaler alle kommuner å se til at varslingsrutinene er hensiktsmessig utformet, sa Trygstad.

Seniorrådgiver Torbjørn Brandt representerer Konsek Trøndelag IKS. Selskapet er sekretariat for kontrollutvalget til 32 kommuner i Trøndelag.

Brandt viste til at varsler oppfattes forskjellig og kan dreie seg om alt fra klager på konkrete ting, kritikkverdige forhold, til saker som omfattes av straffeloven.

Han påpekte at alle kan sende et varsel til kontrollutvalget, men at det er ikke gitt at kontrollutvalget skal behandle varselet videre. Et varsel mot kommunedirektøren skal behandles av kommunestyret, som deretter kan sende saken videre, ifølge Brandt.

– Kommunestyret kan instruere kontrollutvalget til å bestille en revisjon eller en undersøkelse. Et advokatfirma med spesialkompetanse kan være godt egnet. Men det er kommunestyret som er arbeidsgiver, og det ansvaret kan de ikke springe fra, sa han.

Administrasjonen blir inhabil

Han viste til at kommunestyret kan nedsette en arbeidsgruppe til å undersøke et varsel mot kommunedirektøren. Han anbefalte at denne gruppa utelukkende inneholder folkevalgte. Han gjorde det dessuten klart at et varsel mot kommunedirektøren gjør hele administrasjonen inhabil.

– Kommunedirektøren har arbeidsgiveransvaret for samtlige ansatte i kommunen, og et varsel mot kommunedirektøren gjør hele administrasjonen inhabil. Administrasjonen kan forberede saken, men ikke treffe avgjørelser. Man må sette inn en settekommunedirektør, sa Brandt.

Brandt understreket at det er viktig å avklare ansvarsområdene og kompetanseområdene til kontrollutvalget.

– Kommunene bør vurdere kritisk om kontrollutvalget skal inn og håndtere varsler. Det er forsvarlig å varsle til kontrollutvalget, og at utvalget veileder varsleren. Det er viktig at kontrollutvalget ikke tar myndighet det ikke har, men heller ikke gir bort myndighet de faktisk har, sa Brandt.

Det varsles for lite

I Sokndal har kontrollutvalget mottatt flere varsler om et utfordrende arbeidsmiljø og mistillit, og varslene peker i hovedsak mot rådmannen. Kontrollutvalget ba kommunestyret om inntil 250.000 kroner for å hente inne en organisasjonspsykolog for å undersøke arbeidsmiljøet.

Kommunestyret har instruert kontrollutvalget til å la saken ligge, og kontrollutvalget har nå signalisert at de vil be om å bli avløst fra sine verv.

Trygstad og Brandt ble spurt hva kontrollutvalget skal gjøre i en slik situasjon.

- Jeg tenker at kontrollutvalget kan gå tilbake til og be kommunestyret om å gå en ekstra runde for å be om en gransking. Man må kunne be om gode råd, sa Trygstad.
- Umiddelbart tenker jeg at varslene har gode kort på hånden i en rettssak mot kommunen, hvis det er slik at arbeidsgiver nekter å undersøke saken, sa Brandt.

Trygstad pekte på at det fantes andre varslingsveier også.

- Ønsker man å varsle anonymt, kan man alltid varsle til Arbeidstilsynet. Det er alltid forsvarlig, sa Trygstad.

Avslutningsvis fikk Trygstad spørsmål om det varsles for mye i Kommune-Norge. Dette avviste hun kontant.

- Nei, det varsles for lite. Forskning viser at halvparten av dem som opplever kritikkverdige forhold, velger ikke å varsle om forholdene på grunn av frykt for represalier, sa Trygstad.

Iverksetting av vedtak om inndragning av skjenkebevilling

Kommunal Rapport 10.05.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Et skjenkested fikk midlertidig inndratt bevillingen. Men iverksettelsen er utsatt til etter at nasjonal skjenkestopp er over. Er det lov, når inndragelse ikke er å regne som straff?

SPØRSMÅL: Formannskapet i en kommune traff følgende vedtak: «Det foreligger brudd på bevillingshavers alkoholrettslige forpliktelser 12.12.2020 og 22.01.2021 som har medført til sammen 14 prikker. Inndragningsvedtaket iverksettes fire uker etter vedtakelsesdato om det ikke er skjenkestopp som følge av covid-19 situasjonen.» I [alkoholforskriften § 10–6](#) står det imidlertid: «Kommunen bør iverksette vedtak om inndragning innen fire uker etter vedtakelsesdato».

Er det da lovlig å utsette iverksettingen av dette vedtaket på ubestemt tid på denne måten? Dette er jo ikke en straffereaksjon og er ikke straff etter Den europeiske menneskerettskonvensjon. Men når man utsetter iverksettingen vedtaket, gjøres det for å oppnå effekt som straff, og at ordningen med nasjonal skjenkestopp brukes til ugunst for innehaveren utover det formålet det skal ha.

SVAR: Utgangspunktet er her at ordet «bør» i alkoholforskriften gir formannskapet et visst spillerom for skjønn når det gjelder iverksettingen av et slikt vedtak. Men begrunnelsen for en slik utsettelse må være lovlige hensyn, typisk hensynet til en bevillingshaver som vil bli rammet urimelig hardt. Og man tar åpenbart bare sikte på ganske kortvarige utsettelser, angitt presist slik at bevillingshaver vet hva hun har å forholde seg til. Den aktuelle utsettingen av skjenkestoppene her skjer i en helt atypisk situasjon, og reiser derfor to prinsipielle spørsmål:

Det første spørsmålet er om det er lovlig å knytte tidspunktet for start av skjenkestoppene til et så usikkert kriterium som oppheving av nasjonal skjenkestopp. Jeg vil mene at det må aksepteres i den aktuelle situasjonen. For bevillingshaveren betyr dette riktignok at hun ikke har noen fast dato for når hun kan gjenoppta skjenking som hun kan forholde seg til, men denne usikkerheten knytter seg ikke til kommunens vedtak, men til den nasjonale skjenkestoppene. Hun vet at når denne opphører, må hun vente ytterligere fire uker før hun kan skjenke alkohol.

Det andre spørsmålet er om det er en lovlig begrunnelse for denne utsettingen at man ønsker at skjenkestoppene skal ha reelle skadevirkninger for bevillingshaveren. Avgjørende er her hva som er formålet med en slik inndragning. Er dette ment som en straff, eller er det bare tale om et forvaltningsvedtak for å stoppe ulovlige forhold? Her er det et klart poeng at Den europeiske menneskerettsdomstol har lagt til grunn at inndragning av tillatelse til å drive ulike typer virksomhet ikke anses som straff når formålet er å sikre forsvarligheten av denne, og det samme er lagt til grunn når det gjelder bestemmelsen i [Grunnloven § 96](#) om at «Ingen kan dømmes uten etter lov eller straffes uten etter dom». Fullstendig inndragning av gitt skjenkebevilling på grunn av brudd på reglene om dette anses derfor ikke som straff. Og da har man ment at det var logisk at heller ikke mer tidsbegrenset inndragning er straff. Reglene om denne finner vi da også i et kapittel i alkoholforskriften om inndragning, uten tilknytning til bestemmelsene i loven om straff. Dette fremtrer tilsynelatende som en ganske oppsiktsvekkende logisk gymnastikkøvelse på linje med Erasmus Montanus: «En sten kan ikke flyve, ergo er morlille en sten», men er ett av flere eksempler på at man har akseptert at mer begrensede sanksjoner ilegges administrativt.

Men det sentrale poeng her må være at, uavhengig av forholdet til menneskerettighetene og Grunnlovens § 96, er det ganske åpenbart at en slik kortvarig inndragning er ment å fungere som en straffereaksjon overfor en bevillingshaver som stadig anses som kompetent til å

fortsette å skjenke. Formålet med denne reaksjonen er det klassisk strafferettslige; å avskrekke både bevillingshaver og andre fra brudd på lov og forskrift om skjenking.

Jeg vil derfor mene at det er et helt legitimt formål innenfor loven og forskriften å utsette iverksettingen av dette inndragningsvedtaket til et tidspunkt der det har reell betydning for bevillingshaver. Det er meningen at dette skal svi.

Kan et politisk organ ha gruppearbeid?

Kommunal Rapport 03.05.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

SPØRSMÅL: I forbindelse med revidering av reglement, blant annet delegeringsreglementet, er det stadig ulike syn på dette med gruppearbeid. Til møte i en kommunestyrekomité hadde lederen foreslått digitalt gruppearbeid i tre omganger i forbindelse med strategiplaner i samfunnsplanen. To av medlemmene protesterte mot dette, idet de fremholdt at dette var i strid med møteprinsippet i kommuneloven.

Er det slik at gruppearbeid uansett ikke kan gjennomføres i et politisk organ? Altså heller ikke når man avrunder med samtale og eventuelt vedtak i plenum, der alle i komiteen får samme informasjon og får uttale seg om alle temaer i plenum før komiteen treffer sitt vedtak i saken?

Hva er det i kommuneloven/NOU/forarbeider som eventuelt utelukker bruk av gruppearbeid?

SVAR: Her er vi klart nok i en litt vanskelig gråsoner. Det du spør om, er ikke drøftet direkte i loven eller forarbeidene, så min vurdering bygger på tolkning av lovens system, sammenholdt med uttalelser fra Sivilombudsmannen om beslektede forhold.

Utgangspunktet er bestemmelsen i [kommunelovens § 11–2](#) første avsnitt der det fastslås at «Folkevalgte organer skal behandle saker og treffe vedtak i møter». Denne bestemmelsen gjelder etter [§ 11–1](#) «for kommunale og fylkeskommunale folkevalgte organer og andre kommunale organer hvis ikke annet er bestemt i lov». I [§ 8–1](#) har vi så en regel om at «Medlemmer av et kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ plikter å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall». Det som skjer i disse gruppemøtene er klart nok å «behandle saker», selv om det ikke treffes noe vedtak her, og selv om det bare er tale om et forberedende trinn forut for behandlingen i plenum i komiteen.

Spørsmålet blir dermed om disse arbeidsgruppene går inn under reglene om «folkevalgte organer» i disse bestemmelsene, eller om det som skjer her, kan anses som uformelle samtaler der enkeltmedlemmer prøver å skaffe seg bedre oversikt over problemstillinger og faktiske forhold, slik at de bedre kan bidra til den formelle saksbehandlingen i komiteen.

I lovens [§ 5–1](#) er det oppstilt en uttømmende liste for hva som kan være folkevalgte organer. Her finner vi blant annet «utvalg, inkludert kommunedelsutvalg og kontrollutvalg» og «kommunestyre- og fylkestingskomiteer», samt «arbeidsutvalg».

Disse gruppemøtene passer ikke inn her, heller ikke som «arbeidsutvalg», som er én enkelt mindre del av et kollegialt organ, med særlige fullmakter eller oppgaver knyttet til vedkommende folkevalgt organs ansvarsområde. I tillegg kan ordføreren etter [6–1](#) fjerde avsnitt, bokstav c «opprette utvalg som skal forberede saker som ikke har prinsipiell betydning», men heller ikke dette passer på den gruppeinndelingen som det her er tale om.

Hvis slike drøftinger organiseres som en del av arbeidet i et folkevalgt organ, må de ses som en del av saksbehandlingen i dette, og da kan det etter min mening ikke være lovlig å etablere slike særgrupper.

Dette kan klart nok være et nyttig virkemiddel til å effektivisere arbeidet i komiteen eller utvalget, men det innebærer en fare for at det blir gitt informasjon eller foretatt viktige drøftelser som bare noen av medlemmene i det folkevalgte organer har fått fullstendig kunnskap om, noe som kan bli utslagsgivende for utfallet av saken.

Nå er det ikke noe forbud mot at folkevalgte møtes i mindre grupper og utveksler informasjon og meninger om kommunale saker. Medlemmer av samme partigruppe vil kunne møtes og

diskutere saker i forkant av den formelle saksbehandlingen i folkevalgte organer, og det samme kan medlemmer av samarbeidende partier.

Så lenge slike møter holdes i regi av vedkommende partigrupper, og uten noen form for medvirkning fra kommunens ledelse eller administrasjon, er de ikke en del av kommunens saksbehandling og faller dermed utenfor rammen for bestemmelsene i kommuneloven om dette.

Det er heller ikke noe forbud mot at enkeltmedlemmer av et folkevalgt organ møtes til uformelle samtaler – eller til og med politiske hestehandler – utenfor møterommet. Slike politiske prosesser på siden av den formelle saksbehandlingen kan noen ganger være ganske problematiske fra et demokratisk synspunkt, men kan ikke forbys.

Men her må man altså være nøye å skille politisk arbeid fra kommunal saksbehandling.

Vertskommunesamarbeid handler om å overføre myndighet fra en kommune til en annen

Kommunal Rapport 26.04.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Vår kommune har et slags jusnettverk. Er dette en form for vertskommunesamarbeid?

SPØRSMÅL: Fire kommuner har inngått en avtale om et «jusnettverk» plassert i den største kommunen med denne som arbeidsgiver.

Dette er etablert ved at en jurist i én av kommunene har skiftet arbeidsplass og er tilsatt i den største kommunen, men slik at kommunen der hun tidligere var tilsatt, dekker utgiftene til denne stillingen. Samtidig dekker to andre av kommunene utgiftene til en 50 % stilling i det samme «nettverket».

Arbeidsgiverkommunen skal etter avtalen stille nettverkets samlede ressurser til disposisjon for de deltakende kommuner i form av juridisk bistand til deres virksomhet, men ikke opptre som prosessfullmektig for kommune i saker for domstol eller fylkesnemnd.

Er dette et administrativt vertskommunesamarbeid etter [kommuneloven § 20-2](#), slik at det krever vedtak i kommunestyret i hver av deltakende kommunene etter denne bestemmelsens andre avsnitt?

SVAR: Vertskommunesamarbeid er definert i [kommunelovens § 20-1](#). Det er et avtalt samarbeid mellom to eller flere kommuner der en kommune «kan overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver og delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak eller vedta forskrift til en vertskommune». Dette må da skje etter bestemmelsene i dette kapitlet.

Disse gjelder imidlertid bare der vertskommunen tildeles myndighet til å treffe vedtak på vegne av den kommunen den opptre på vegne av (samarbeidskommunen) eller utføre faktiske handlinger som denne har lovbestemt plikt til å utføre og ansvar for.

Slik delegering kan skje til en felles folkevalgt nemnd for to eller flere kommuner, der en vertskommune får ansvaret for å drifte denne, men det vanligste er at det inngås avtale om såkalt administrativt vertskommunesamarbeid, der kommunestyret i samarbeidskommunen selv treffer vedtak der man gir kommunedirektøren der fullmakt til å delegere til administrasjonen i vertskommunen å «utføre oppgaver og treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning».

Spørsmålet er altså om reglene om denne type vertskommunesamarbeid gjelder ved en avtale som denne.

Reglene i kommunelovens § 20, og dermed kravet om vedtak i kommunestyret, gjelder bare avtale om de funksjoner som er nevnt i definisjonen av vertskommunesamarbeid i § 20-1. Det dreier seg om utøving av vedtaksmyndighet eller ledelsesansvar for oppfyllelse av lovpålagte forpliktelser. Hvis det er tale om avtale utføring av praktiske oppgaver som ikke er lovregulert, herunder utredningsarbeid som grunnlag for kommunens egen saksbehandling, er lov hjemmel ikke nødvendig. Dette vil kommunedirektøren kunne inngå avtaler med utenforstående om, så langt kommunestyret ikke har bestemt noe annet.

Den avtalen som er beskrevet ovenfor, må så vidt jeg kan se, ligge utenfor området for reglene i kommunelovens kapittel 20. Det er en avtale om at en særskilt avdeling med jurister i én kommune skal utrede juridiske spørsmål for nabokommuner. Dette vil da være faglige råd til saksbehandlingen i administrasjonen i den enkelte kommune. Dette innebærer at dette «jusnettverket» ikke tildeles selvstendig ansvar for saksforberedelse til folkevalgte organer. De faglige råd og utredninger som gis, må leveres til den enkelte kommunes

administrasjon og saksbehandles på vanlig måte før det treffes vedtak der eller saken legges fram for folkevalgt organ. Man kan med andre ord heller ikke delegere ansvar for slutført saksbehandling til dette nettverket uten etter vedtak etter [kommunelovens § 20–2](#) andre avsnitt.

«Jussnettverket» i dette spørsmålet kan dermed ikke tildeles selvstendig vedtaksmyndighet eller ansvar for saksforberedelse til folkevalgte organer.

Administrasjonen i samarbeidskommunen må stadig selv treffe vedtak som ikke må treffes av folkevalgte organer, og den har stadig ansvaret for saksforberedelse og innstilling i saker som forelegges folkevalgte organer i kommunen. Det «jussnettverket» leverer, er da en type tjenester som den enkelte kommune også kunne kjøpt fra private jurister, uten at det var nødvendig med noe særskilt vedtak fra kommunestyret. Det samme må da gjelde når dette skjer med utgangspunkt i en avtale som denne, selv om det her er tale om en litt spesiell konstruksjon som skal ivareta et mer generelt behov for faglig støtte i stedet for etter konkrete oppdrag.

MØTEPROTOKOLL

REPRESENTANTSKAPSMØTE MIDTRE NAMDAL AVFALLSSELSKAP IKS

mandag 27. april 2021 kl 09.00 – 11.00

Møtested: videomøte

Følgende representanter møtte:

Kommune	Representant	Antall Stemmer
Osen kommune	John Einar Høvik	5
Flatanger kommune	Olav Jørgen Bjørkås	5
Namsos kommune	Arnhild Holstad	28
Overhalla kommune	Per Olav Tyldum	9
Grong kommune	Borgny Kjølstad Grande	7
Høylandet kommune	Hege Nordheim-Viken	5
Lierne kommune	Jørn Totland	5
Røyrvik kommune	Hans Oskar Devik	4
Namsskogan kommune	Stian Brekkvassmo	4
Nærøysund kommune	Amund Hellesø	19
Leka kommune	Mari-Anne Hoff	4
Bindal kommune	Britt Helstad	5

Forfall: Ingen

Fra selskapet: Arne Flaatt, styreleder
Asle Hasselvold, administrerende direktør

Andre: Kjell Tore Kirketeig, revisor EK-revisjon

Møteleder: Olav Jørgen Bjørkås, representantskapsleder

Referent: Asle Hasselvold, administrerende direktør

Sak 1/2021**Registrering av frammøte, godkjenning av møteinnkalling, valg av to til å underskrive møteprotokollen****Vedtak:**

12 av 12 kommuner er representert med i alt 100 av 100 stemmer. Representantskapet godkjenner frammøte.

Representantskapet godkjenner møteinnkalling.

Representantskapet velger representantene Borgny Kjølstad Grande og John Einar Høvik til å underskrive møteprotokollen.

Sak 2/2021**Orienteringer****Styrets forslag til vedtak:**

Styrets informasjon gitt ved styreleder og daglig leder tas til orientering.

Behandling:

Styreleder og administrerende direktør orienterte om følgende saker:

- Nye kommuner – erfaringer så langt
- Slam – erfaringer så langt
- SESAM Ressurs – satt på vent
- Avfallsanlegg Namsos – forprosjekt og reguleringsplan/ endelig behandling til våren
- Avfallsanlegg Nærøysund – anbudskonkurranse/ endelig behandling til høsten
- Materialgjenvinningsgrad – styret og administrasjonen utreder alternativ

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Styrets informasjon gitt ved styreleder og daglig leder tas til orientering.

Sak 3/2021**Årsberetning og regnskap 2020
Disponering av årets overskudd
Revisors honorar****Styrets forslag til vedtak:**

1. Representantskapet godkjenner fremlagte konsernregnskapet for 2020.
2. Årets overskudd på kr 255 491,- overføres til annen egenkapital kr 784 079,- og til selvkostforpliktelse kr 528 588,-.
3. Revisors honorar for lovpålagt revisjon på kr 203 000 og kr 340 600 for henholdsvis morselskap og konsern godkjennes.

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Representantskapet godkjenner fremlagte konsernregnskapet for 2020.
 2. Årets overskudd på kr 255 491,- overføres til annen egenkapital kr 784 079,- og til selvkostforpliktelse kr 528 588,-.
 3. Revisors honorar for lovpålagt revisjon på kr 203 000 og kr 340 600 for henholdsvis morselskap og konsern godkjennes.
-

Sak 4/2021**Regulering investeringsbudsjett for 2021****Styrets forslag til vedtak:**

1. Representantskapet vedtar styrets forslag til budsjettregulering av investeringsbudsjett 2021.
2. Daglig leder delegeres fullmakt til å foreta låneopptak for finansiering av investeringer i 2021 med en samlet ramme på kr 82 870 000.

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Representantskapet vedtar styrets forslag til budsjettregulering av investeringsbudsjett 2021.
 2. Daglig leder delegeres fullmakt til å foreta låneopptak for finansiering av investeringer i 2021 med en samlet ramme på kr 82 870 000.
-

Sak 5/2021**Selvkostfond - utredning****Styrets forslag til vedtak:**

Representantskapet ber styret iverksette en prosess for å utrede fordeler og ulemper med å legge ned MNA sine selvkostfond. Styret bes om å legge frem rapport med forslag til valg på neste representantskapsmøte.

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Representantskapet ber styret iverksette en prosess for å utrede fordeler og ulemper med å legge ned MNA sine selvkostfond. Styret bes om å legge frem rapport med forslag til valg på neste representantskapsmøte.

Sak 6/2021

Kommunalt næringsavfall – prinsipiell avklaring

Styrets forslag til vedtak:

Representantskapet anser det mest fordelaktig å bruke lik pris på like tjenester også innenfor tjenesteområde kommunalt næringsavfall og ber styret legge dette til grunn i den videre prosess og anbudskonkurranse.

Behandling:

Styrets forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Representantskapet anser det mest fordelaktig å bruke lik pris på like tjenester også innenfor tjenesteområde kommunalt næringsavfall og ber styret legge dette til grunn i den videre prosess og anbudskonkurranse.

Sak 7/2021

Felles utviklingsprosjekt/ organisering av avfallstjenestene i nordre del av Trøndelag

Styrets forslag til vedtak:

Representantskapet ber styret ta initiativ til å starte et felles utviklingsprosjekt for å vurdere fremtidig organisering av avfallstjenestene i nordre del av Trøndelag. Representantskapet ber styret legge frem rapport med anbefalinger på representantskapsmøte våren 2022.

Behandling:

Omforent forslag til vedtak:

Representantskapet ber styret ta initiativ til å starte et felles utviklingsprosjekt for å vurdere fremtidig samarbeid/ organisering av avfallstjenestene i nordre del av Trøndelag. Representantskapet ber styret legge frem rapport med anbefalinger på representantskapsmøte våren 2022.

Omforent forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Representantskapet ber styret ta initiativ til å starte et felles utviklingsprosjekt for å vurdere fremtidig samarbeid/ organisering av avfallstjenestene i nordre del av Trøndelag. Representantskapet ber styret legge frem rapport med anbefalinger på representantskapsmøte våren 2022.

Sak 8/2021

Valg

Valgkomiteens forslag til vedtak:

Styre		
Styreleder	Arne Flaata	På valg i 2023
Nestleder	Kårhild Hallager Berg	Gjenvalg
Styremedlem	Alfred Skogmo	På valg i 2023
Styremedlem	Anita Østby	Gjenvalg
Styremedlem	Rune Arstein	På valg i 2023
Ansatte valgt styremedlem	Karin Svarliaunet	På valg 2023
1. varamedlem styre (fast møtende)	Jørn Nordmeland	Gjenvalg
2. varamedlem styre	Björg Tingstad	På valg 2023
Varamedlem ansatte valgt styremedlem	Vegard Hegle	På valg 2023

Interkommunal klagenemnd					
Leder	Per Olav Tyldum	På valg i 2023	Vararepresentant	Johan Tetlie Sellæg	På valg i 2023
Medlem	Hege Nordheim-Viken	Gjenvalg	Vararepresentant	Jo Arne Kjøglum	Gjenvalg
Medlem	Stian Brekkvassmo	På valg i 2023	Vararepresentant	Borgund Thorseth	På valg i 2023

Kontraheringsutvalg					
Leder	Bente Estil	På valg i 2023	Vararepresentant	Jørn Ove Totland	På valg i 2023
Medlem	John Einar Høvik	På valg i 2023	Vararepresentant	Egil A. Johannessen	På valg i 2023
Medlem	Hans Oskar Devik	Gjenvalg	Vararepresentant	Bodil Haukø	Gjenvalg

Valgkomite					
Leder	Arnhild Holstad	På valg i 2023	Vararepresentant	Kjersti Tommelstad	På valg i 2023
Medlem	Borgny Kjølstad Grande	På valg i 2023	Vararepresentant	Bente Estil	På valg i 2023
Medlem	Amund Hellesø	Gjenvalg	Vararepresentant	Elisabeth Helmersen	Gjenvalg

Behandling:

Valgkomiteens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Styre		
Styreleder	Arne Flaata	På valg i 2023
Nestleder	Kårhild Hallager Berg	Gjenvalg
Styremedlem	Alfred Skogmo	På valg i 2023
Styremedlem	Anita Østby	Gjenvalg
Styremedlem	Rune Arstein	På valg i 2023

Ansatte valgt styremedlem	Karin Svarliaunet	På valg 2023
1. varamedlem styre (fast møtende)	Jørn Nordmeland	Gjenvalg
2. varamedlem styre	Bjørng Tingstad	På valg 2023
Varamedlem ansatte valgt styremedlem	Vegard Hegle	På valg 2023

Interkommunal klagenemnd					
Leder	Per Olav Tyldum	På valg i 2023	Vararepresentant	Johan Tetlie Sellæg	På valg i 2023
Medlem	Hege Nordheim-Viken	Gjenvalg	Vararepresentant	Jo Arne Kjøglum	Gjenvalg
Medlem	Stian Brekkvassmo	På valg i 2023	Vararepresentant	Borgund Thorseth	På valg i 2023

Kontraheringsutvalg					
Leder	Bente Estil	På valg i 2023	Vararepresentant	Jørn Ove Totland	På valg i 2023
Medlem	John Einar Høvik	På valg i 2023	Vararepresentant	Egil A. Johannessen	På valg i 2023
Medlem	Hans Oskar Devik	Gjenvalg	Vararepresentant	Bodil Haukø	Gjenvalg

Valgkomite					
Leder	Arnhild Holstad	På valg i 2023	Vararepresentant	Kjersti Tommelstad	På valg i 2023
Medlem	Borgny Kjølstad Grande	På valg i 2023	Vararepresentant	Bente Estil	På valg i 2023
Medlem	Amund Hellesø	Gjenvalg	Vararepresentant	Elisabeth Helmersen	Gjenvalg

Sak 9/2021 Fastsetting av styrets honorar

Valgkomiteens forslag til vedtak:

Styreleder:

Kr 60 000,- pr år + kr 3 000,- pr møte.

Styremedlem + 1.varamedlem som innkalles fast til hvert styremøte (ikke 2. vara):

Kr 15 000,- pr år + kr 3 000,- pr møte.

Legitimerte utgifter til stedfortreder eller tap av ordinær arbeidsinntekt erstattes fullt ut. Erklæring fra arbeidsgiver, regning fra stedfortreder eller lønnsfastsetting fra regnskapskontoret må framlegges.

Renovasjonsselskapets styremedlemmer tilkjennes erstatning for tapt arbeidsfortjeneste/ vikarutgifter (ulegitimert) etter følgende satser:

Kr 600,- for møter og reisetid inntil 4 timer

Kr 1 200,- for møter og reisetid over 4 timer

Samlet møte- og reisetid avrundes til nærmeste hele time.

Annen godtgjørelse:

Godtgjørelse per dag for arbeid utover det som normalt ligger til styrevervet settes til kr 1.500. Det er tillit til at slike «dager» og hvilke dager som utløser slik godtgjørelse drøftes med og avgjøres av daglig leder og styreleder. Daglig leder avgjør hvilke dager som utløser slik godtgjørelse for styreleder.

Behandling:

Valgkomiteens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Styreleder:

Kr 60 000,- pr år + kr 3 000,- pr møte.

Styremedlem + 1.varamedlem som innkalles fast til hvert styremøte (ikke 2. vara):

Kr 15 000,- pr år + kr 3 000,- pr møte.

Legitimerte utgifter til stedfortreder eller tap av ordinær arbeidsinntekt erstattes fullt ut. Erklæring fra arbeidsgiver, regning fra stedfortreder eller lønnsfastsetting fra regnskapskontoret må framlegges.

Renovasjonsselskapets styremedlemmer tilkjennes erstatning for tapt arbeidsfortjeneste/vikarutgifter (ulegitimert) etter følgende satser:

Kr 600,- for møter og reisetid inntil 4 timer

Kr 1 200,- for møter og reisetid over 4 timer

Samlet møte- og reisetid avrundes til nærmeste hele time.

Annen godtgjørelse:

Godtgjørelse per dag for arbeid utover det som normalt ligger til styrevervet settes til kr 1.500. Det er tillit til at slike «dager» og hvilke dager som utløser slik godtgjørelse drøftes med og avgjøres av daglig leder og styreleder. Daglig leder avgjør hvilke dager som utløser slik godtgjørelse for styreleder.

1. Valgperiode

Vedtak:

Representantskapet ber styret i forbindelse med revisjon av selskapsavtale vurdere og legge frem forslag til valgperiode for styrets medlemmer.

2. Kompetanse

Vedtak:

Representantskapet ber styret utrede om styret har den kompetansen som trengs for å møte fremtidens utfordringer på kort og lang sikt.

Borgny Kjølstad Grande

John Einar Høvik

Regjeringen.no

§ 11-2: Skriftlige spørsmål og svar mellom møter

Tolkningsuttalelse | Dato: 09.06.2021

Mottager: Kristiansand kommune

Vår referanse: 21/1988

Spørsmål om folkevalgtes adgang til å sende skriftlige spørsmål til ordfører og kommunedirektør som skal besvares skriftlig mellom møter i folkevalgte organer.

Henvendelse om adgangen til å stille skriftlige spørsmål til ordfører og kommunedirektøren mellom møter

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til brev 24. mars 2021 fra Kristiansand kommune med spørsmål om de folkevalgtes adgang til å stille skriftlige spørsmål til ordfører og administrasjonen mellom møtene i de folkevalgte organene.

Departementet tar ikke stilling til den konkrete saken og Kristiansand kommunes reglement, men kan gi en generell redegjørelse for vårt syn på reglene om å stille formelle spørsmål til ordfører og administrasjonen.

Det følger av kommuneloven § 11-2 fjerde ledd at det er adgang til å stille spørsmål til ordføreren i et kommunestyremøte. Det er også adgang til å ha en ordning hvor det er mulig å sende spørsmål til ordføreren i forkant av et møte, og at spørsmålet så besvares i møtet, dette framgår av forarbeidene til både tidligere og gjeldende kommunelov.

Når det gjelder spørsmål til ordføreren eller administrasjonen som sendes og skal besvares skriftlig *mellom* møter, så er vi utenfor § 11-2, og kommuneloven regulerer ikke om man har rett til å kreve svar mellom møter. Problemstillingen er heller ikke omtalt i forarbeidene, og det ser ikke ut som departementet tidligere har gitt en tolkningsuttalelse om denne problemstillingen. Det er heller ikke omtalt i KS' håndbok om møter i folkevalgte organer "Møtet er satt", som kun handler om spørsmål som behandles i et møte.

Kommunene kan etter § 11-12 fastsette eget reglement med nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer, men disse kan ikke fravike rammene i kommuneloven. Behandlingen av saker i folkevalgte organer, inkludert diskusjoner og orienteringer om saker som organet senere kan behandle eller som gjelder organets ansvarsområde, skal skje i formelle møter, jf. kommuneloven § 11-2 første ledd. Det taler for at informasjon som gjelder saker som enten er eller vil komme til behandling i kommunestyret eller gjelder forhold innenfor kommunestyret nokså vide ansvarsområde også skal gis i et møte. Som nevnt er forutsetningen i § 11-2 fjerde ledd at også spørsmål til ordføreren, inkludert om saker som ikke er på sakslisten, skal besvares i et møte.

Departementet mener kommuneloven derfor må forstås slik at spørsmål til ordføreren skal besvares i møter. Dette vil sikre at alle kommunestyremedlemmene får samme informasjon på samme tid, og at den samme informasjonen også blir tilgjengelig for allmennheten, jf. § 11-5 om møteoffentlighet.

Departementet vil også presisere at en folkevalgt og ordføreren kan ha politiske drøftelser mellom møter, og at vurderingene ovenfor handler om et reglementsfestet system med formelle skriftlige spørsmål og svar tilsvarende det vi kjenner fra Stortinget og spørsmål til statsrådene. Det vil også være anledning til å stille faktiske og praktiske spørsmål til ordfører, for eksempel om møteavvikling, og få svar mellom møter.

Adgangen for folkevalgte til å stille spørsmål til kommunedirektøren og administrasjonen handler også om forholdet mellom en enkelt folkevalgt, det folkevalgte organet og administrasjonen må vurderes med utgangspunkt i kommunelovens kapittel 13. Den enkelte folkevalgte har en viss anledning til å stille spørsmål til administrasjonen om saker, og da særlig spørsmål som gjelder forhold som angår kommunestyremedlemmet selv eller forhold i en sak som privatperson, jf. veiledningsplikten i forvaltningsloven § 11. Dette kan for eksempel være spørsmål knyttet til godtgjøring, mulig inhabilitet eller permisjoner for den folkevalgte. Hvis det derimot er spørsmål som gjelder "kommunestyre-saker", så bør spørsmålet besvares i et kommunestyremøte slik at alle medlemmene blir kjent med spørsmålet og svaret og har samme informasjon. Kommunedirektøren eller en underordnet har møte- og talerett i kommunestyret, slik at det vil være mulig å få den ønskede informasjonen der.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Edvard Thorolf Aspelund
seniorrådgiver

TEMA

Kommunalrett og kommunal inndeling

RELATERT

➤ [Tolkningsuttalelser om kommuneloven 2018](http://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/kommunalrett/tolkningsuttalelser-om-kommuneloven-2018/id2672705/)

(http://www.regjeringen.no/no/dokument/lover_regler/tolkningsuttalelser/kommunalrett/tolkningsuttalelser-om-kommuneloven-2018/id2672705/)

TILHØRENDE LOV

➤ [Kommuneloven \(2018\)](http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommuneloven-2018/id2672010/) (<http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommuneloven-2018/id2672010/>)

KONTAKT

[Kommunalavdelingen](http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/) (<http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/org/avdelinger/kommunalavdelingen/id1497/>)

E-post: postmottak@kmd.dep.no (<mailto:postmottak@kmd.dep.no>)

Telefon: 22 24 72 01

Adresse: Postboks 8112 Dep., 0032 Oslo

Besøksadresse: Akersgt. 59 , Oslo

Regjeringen.no

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS)

Postboks 8129 Dep, 0032 OSLO

Telefon: (+47) 22 24 90 90

➤ **Kontaktinformasjon**

Ansatte i departementene, SMK og DSS: [Depkatalog](#)

Org.nr. 974 761 424

Nå kan nemnd avgjøre gjengjeldelsessaker etter varsling i arbeidslivet

Kommunal Rapport 05.07.2021

Fra 1. juli 2021 har Diskrimineringsnemnda fått myndighet til å avgjøre saker om gjengjeldelse etter varsling i arbeidslivet.

Fram til nå har det bare vært domstolene som har hatt myndighet til å avgjøre tvister om gjengjeldelse etter varsling om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Men nå kan slike saker også avgjøres av Diskrimineringsnemnda.

Direktør Ashan Nishantha sier at nemnda allerede har på plass rammene han mener trengs for å behandle saker om gjengjeldelse etter varsling på en god måte.

– Vi vet at varslingssaker ofte kan være kompliserte, men det kan også være tilfellet for de diskriminerings- og trakasseringssakene, herunder saker om seksuell trakassering, som vi allerede behandler, sier Nishantha i en pressemelding.

Tilsvarende rutiner som i domstolen

Diskrimineringsnemnda ble etablert i 2018, og er [et lavterskelalternativ til ordinær domstolsbehandling i diskriminerings- og trakasseringssaker](#), også i saker om seksuell trakassering.

– Fra 2018 har det også vært et krav om at en erfaren dommer skal delta i behandlingen av alle typer saker. I tillegg har alle nemndmedlemmene spesialkompetanse innenfor de rettsfeltene vi behandler. Det er også slik at våre saksbehandlingsrutiner i stor grad tilsvarer de rutinene som gjelder i de ordinære domstolene.

Nishantha håper at mange vil benytte seg av tilbudet.

Den påståtte gjengjeldelseshandlingen må ha skjedd etter 1. juli 2021 for at nemnda skal kunne behandle saken. Nemnda omfatter også pågående forhold. Selve varslingen kan ha skjedd på et tidligere tidspunkt.

Fakta om Diskrimineringsnemnda:

- Nemndas myndighet er avgrenset mot saker om oppsigelse og avskjed, herunder såkalt endringsoppsigelse, slik at denne typen tvister fortsatt må fremmes for ordinær domstolsbehandling.
- I saker om gjengjeldelse etter varsling, vil Diskrimineringsnemnda ha myndighet til å tilkjenne oppreisning og erstatning i samme utstrekning som i saker om brudd på diskriminerings- og trakasseringsforbudet.
- Som i andre saker, gjelder begrensingen at nemnda kun kan tilkjenne erstatning i såkalte «enkle saksforhold» og ved enstemmighet i nemnda. Andre erstatningssaker må derfor fortsatt fremmes for ordinær domstolsbehandling.
- Det er gratis å klage en sak inn for Diskrimineringsnemnda. Man risikerer ikke å måtte betale motpartens saksomkostninger, og det er valgfritt om man vil benytte advokat.
- Hele prosessen kan gjennomføres digitalt gjennom nemndas prosesskjema.

Kontrollutvalgene har en rolle ved varsling

Publisert 01.07.2021

Ragnhild Sved, debattredaktør i Kommunal Rapport

Foto: Kommunal Rapport

KRONIKK | Kontrollutvalgene kan være viktige i varslingssaker – ikke fordi de skal behandle dem, men fordi de kan bidra til riktig behandling.

Hvem som skal behandle varsler mot kommunale toppledere, hvordan varslingssaker skal undersøkes og hvem som er habile eller inhabile, skaper strid og blir heftig debattert. Temaet var også oppe på NKRFs Kontrollutvalgskonferanse i vår, med gode bidrag fra kompetente innledere.

En lærdom å trekke fra varslingssaker som er blitt offentlig kjent, er at man ikke skal undervurdere hvor viktig tillit til behandlingen er. Det gjelder både hvordan saken undersøkes, av hvem og hvordan beslutning fattes.

Uten tillit til prosessen, blir det vanskelig å oppnå forståelse for at konklusjonen er riktig.

Politikere lever av tillit. Velgerne er deres «arbeidsgivere», og de kan bare avsettes i valg – nesten. Folkevalgte kan riktignok bli suspendert hvis de siktes eller tiltales for alvorlige straffbare forhold. Dette etter en bestemmelse i den nye kommuneloven som har sin bakgrunn i dommen mot Vågå-ordfører Rune Øygard for seksuelle overgrep mot en mindreårig jente.

Et kommunestyre eller fylkesting kan også – med minst 90 prosent av stemmene – vedta å frata en ordfører vervet hvis vedkommende «ved sin oppførsel viser at han eller hun er uskikket til å ivareta vervet».

Som vi ser, er det høy terskel for å fjerne en folkevalgt fra sitt verv. Slik skal det være.

Som vi ser, er det høy terskel for å fjerne en folkevalgt fra sitt verv. Slik skal det være.

Men hva bør da gjøres, når det kommer et varsel mot en ordfører eller annen folkevalgt – om misligheter, overgrep eller annen ulovlig eller uetisk oppførsel? Hvor skal varslet leveres?

En folkevalgt har ingen arbeidsgiver i kommunen, og er dermed ikke omfattet av varslingsreglene i arbeidsmiljøloven.

Trondheim kommune løste dette ved å ta inn i kommunenes etiske retningslinjer at kontrollutvalget kan være mottaker av varsler mot folkevalgte, slik utvalget i prinsippet kan motta ethvert varsel.

Det skjedde ikke uten strid. Ordfører Rita Ottervik (Ap) var klar på at varsler på folkevalgte bør rettes til det respektive parti, eller til ordføreren hvis vedkommende er partiløs, ikke til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget og lederen Rolf Jarle Brøske (H) engasjerte seg i saken. De argumenterte for at *hva det varsles om*, skal ha betydning for varslingsbehandlingen.

Et varsel om utilbørlig oppførsel på et partiarrangement er for eksempel en annen sak enn om det gjelder misbruk av vervet til egen vinning.

Bystyret i Trondheim sluttet seg enstemmig til at kontrollutvalget skal kunne motta varsler om «kritikkverdige forhold på politisk nivå og sikre at varselet behandles i riktig instans».

Det betyr altså ikke at kontrollutvalget skal ta stilling til om lov eller etiske regler er brutt, eller eventuelle konsekvenser. Men utvalget kan sørge for at varslet blir behandlet videre, og innstille overfor kommunestyre eller fylkesting om anmeldelse eller gransking, for eksempel.

“ Det betyr altså ikke at kontrollutvalget skal ta stilling til om lov eller etiske regler er brutt, eller eventuelle konsekvenser.

Dette vil være kontrollutvalgets rolle, uansett hvem de mottar varsler fra eller mot. Utvalget har kompetanse i egne rekker, i sitt sekretariat og i kommunerevisjonen. De kan sortere varsler og bekymringsmeldinger, veilede varslere om riktig instans og videre prosess.

Ikke alle kommuner har et velfungerende varslingssekretariat som kan motta varsler og sørge for riktig behandling. Ikke alle varslere har klart for seg hvem som er riktig mottaker, eller om deres melding er et varsel etter arbeidsmiljøloven. Her vil kontrollutvalgene være en viktig kanal.

“ At varsler blir tatt på alvor og undersøkt grundig er, uansett utfall, av stor betydning for tilliten til politikerne og til forvaltningen.

Det er et poeng å ha mange veier inn for varslinger og bekymringsmeldinger, for å kunne avdekke og rette opp kritikkverdige forhold. At varsler blir tatt på alvor og undersøkt grundig er, uansett utfall, av stor betydning for tilliten til politikerne og til forvaltningen.

ØVRIGE KRONIKØRER:

Foto: TI Norge

Tor Dølvik, spesialrådgiver i Transparency International Norge og medlem av Kommunesektorens etikkutvalg

Bidragstere fra KS Kommunesektorens organisasjon

Foto: Riksrevisjonen
Ilja Hendel

Riksrevisor Per-Kristian Foss

BERNT SVARER

- Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.
- Han har utgitt en rekke bøker innen blant annet forvaltningsrett og kommunalrett.
- Han ledet det offentlige utvalget som ledet fram til en kraftig fornying av kommuneloven i 1992.
- Bernt har også stor kunnskap om blant annet offentlighetsloven og forvaltningsloven.
- Spalten publiseres ukentlig på Kommunal-Rapport.no. Spørsmål kan sendes til redaksjon@kommunal-rapport.no.

Foto: Magnus

Knutsen Bjørke

› PUBLISERT 02.08.2021 09:56

Bernt svarer: Hvor skal vi føre representanter som melder seg ut og inn av partier?

SPØRSMÅL: I vårt kommunestyre har vi representanter som har meldt seg ut av partiet de ble valgt inn for. De står dermed som uavhengige representanter, og det er også dette vi fører de inn i protokollen som.

Det vi derimot lurer på, er hva som skjer dersom representantene siden melder seg inn i et parti som ikke stilte liste til kommunevalget 2019?

Vi har tidligere hatt lignende situasjoner hvor representanter har meldt seg inn i eksisterende partier i kommunestyret. Da har vi ført opp det nye partiet som deres partitilhørighet, men samtidig har vi har fulgt varalisten og utbetalt partistøtten til det tidligere partiet.

Men situasjonen hvor en representant melder seg inn i et parti som ikke stilte liste til kommunevalget, fremstår for oss som uklar for den delen som gjelder protokollføringen.

Vil vi måtte føre representantene som uavhengige, eller må vi i protokollen føre dem som medlemmer av sitt nye parti?

SVAR: Dette reiser kompliserte og til dels ikke avklarte spørsmål, der svarene kanskje blir forskjellige i ulike sammenhenger.

Kommuneloven gir ikke noen generell definisjon av begrepet «gruppe», men bruker det i en del enkeltbestemmelser ikke nødvendigvis med helt samme meningsinnhold. Det brukes også i kommunale reglementer, i første rekke i regler om støtte til partigrupper og andre tilsvarende grupperinger.

I tillegg har vi situasjoner der en folkevalgt melder seg ut av en gruppe og proklamerer seg som «uavhengig medlem», og dermed må ansees som en «enpersonsgruppe».

Jeg skal prøve å summere dette kort for ulike problemsituasjoner.

- Begrepet «gruppe» møter vi først når kommunestyret eller fylkestinget skal foreta valg av formannskap, fylkesting eller andre folkevalgte organer. Lovens regel (§ 7-4) er her at valget skal skje som forholdsvalg hvis minst ett medlem krever det. Her fordeles plassene i hvert organ etter reglene i §§ 7-5 og 7-6 mellom ulike listeforslag.

Forslagsstillere er «partier eller grupper» i det velgende organet. Det betyr i praksis de medlemmene av organet som blir enige om å fremme slikt forslag. Det kan være partigrupper eller enkeltmedlemmer i ulike konstellasjoner, men da slik at kandidater bare kan føres opp på en liste fra eget parti eller gruppe eller fellesliste der partiet eller gruppen inngår.

Poenget her er å unngå at partier eller grupper deler seg opp på flere lister for å omgå reglene i § 7-6 om krav til kjønnsmessig balanse i listeforslaget. Hvis et medlem formelt og praktisk har meldt seg ut av sin opprinnelige partigruppe eller annen gruppe, må hun imidlertid kunne foreslås på en liste fra den gruppen hun nå definerer seg som medlem av og inngå på listeforslag fra denne.

- Skifte av gruppe eller utmelding fra en gruppe har som utgangspunkt ingen konsekvenser for de valg som er gjort, verken for medlem eller varamedlem, det er personen som er valgt.

Spørsmålet blir da hvor langt dette rekker når den som trer ut, er varamedlem. Men hvis dette oppleves som et problem, kan den folkevalgte søke kommunestyret eller fylkestinget om å bli fritatt fra vervet. Hvis slikt fritak blir gitt, skal det foretas valg av nytt medlem eller varamedlem for resten av valgperioden, fra – og dermed etter forslag fra – den aktuelle gruppen, slik den nå ser ut, se § 7-10 fjerde avsnitt.

Hvis det ikke er tale om verv som medlem av kommunestyret, formannskapet, fylkestinget eller fylkesutvalget, kan kommunestyret eller fylkesutvalget i stedet foreta fullstendig nyvalg av organet. Der kan det tas hensyn til den endringen som har skjedd ved medlemmets skifte av gruppetilhørighet, se § 5-7 siste avsnitt.

- Hvis den som har meldt seg ut av en gruppe, er varamedlem til et folkevalgt organ, oppstår spørsmålet om hun skal innkalles til å møte når et ordinært medlem har forfall.

Her er lovens regel (§ 7-10 første avsnitt) at det skal innkalles varamedlemmer «så langt mulig i den nummerorden de er valgt». Et nærliggende synspunkt er at et slikt opprykk kan bli ganske problematisk hvis det fører til at det medlem som har forfall, erstattes med et varamedlem som ikke identifiserer seg med samme parti eller gruppe.

Men her har Kommunaldepartementet – med støtte fra Oddvar Overå – lagt avgjørende vekt på at dette ville bety at vedkommende medlem dermed «i realiteten fratas vervet og aldri vil kunne kalles inn», i og med at hun ikke vil stå på noen annen liste.

Se om denne diskusjonen Overå og Bernt, KommuneLoven 2018, s. 150–151 (note 3 til § 7-10).

Det samme vil da gjelde hvis kommunestyret eller fylkestinget velger settemedlem for medlem som er innvilget fritak i minst tre måneder, se andre avsnitt siste setning. Hvis medlemmer av kommunestyre eller fylkesting trer endelig ut, følger det direkte av loven (§ 7 tredje avsnitt, siste setning) at varamedlemmer trer inn i den nummerorden de er valgt.

- Avtalevalg forutsetter enstemmig tilslutning til at denne valgformen skal brukes og tilslutning til en innstilling med forslag på medlemmer og varamedlemmer.

På listen skal angis hvilken gruppe hvert av disse tilhører, og ved forfall hentes varamedlemmer fra samme gruppe som det medlem de erstatter. Hvis et medlem trer ut sin gruppe, må man kunne følge samme fremgangsmåte som i tilsvarende situasjon der organet et valgt ved forholdsvalg.

- Inndeling i kommunestyre- eller fylkestingskomiteer skal etter § 5-8 tredje avsnitt vedtas med alminnelig flertall på grunnlag av en innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer i komiteene. Denne skal angi «gruppen hvert medlem representerer».

Innstillingen skal også inneholde navn på varamedlemmer, og da forutsetningsvis for hver enkelt gruppe, på samme måte som ved avtalevalg etter § 7-7.

Normalt vil valg av slike komiteer skje i det konstituerende møtet i det nyvalgte kommunestyret eller fylkestinget, se § 7-1 tredje avsnitt. Alle medlemmer har plikt til å ta imot valg til en slik komité. De «grupper» det her er tale om, vil da være de medlemmer som er valgt på samme liste ved kommunevalg.

Disse komiteene er rent saksforberedende organer for kommunestyret eller fylkestinget, og kan ikke tildeles vedtaksmyndighet, se første avsnitt.

Om medlem eller varamedlem i en slik komité skulle skifte partitilhørighet eller melde seg som uavhengige, vil dette ikke få noen konsekvenser for verv eller møterett. Hvis kommunestyret eller fylkestinget finner at dette tilsier endringer i komitésammensetningen, må det i tilfelle gå veien om et fullstendig nyvalg av alle komiteer, basert på en ny innstilling om sammensetningen, se § 5-9 siste avsnitt.

- Så er vi over på *gruppe* som grunnlag for økonomisk bistand til det politiske arbeidet. Det har vi bare én enkelt bestemmelse om i loven, § 10-10. Den fastsetter at i kommuner eller fylkeskommuner med parlamentarisk styringsform skal man sørge for at «grupper av kommunestyremedlemmer eller fylkestingsmedlemmer som ikke deltar i henholdsvis kommunerådet eller fylkesrådet skal sikres hensiktsmessige kontorlokaler og nødvendig assistanse for å kunne foreta egne utredninger».

«Gruppe» vil her i utgangspunktet være de som er valgt på samme valgliste, men i kommentarene til bestemmelsen i forarbeidene (Prop. 46 L 2017-2018) legges til grunn at også den som bryter ut av en gruppe som er representert i kommune- eller fylkesrådet, vil ha krav på assistanse: «I denne bestemmelsens forstand blir det da dannet en ny gruppe i kommunestyret eller fylkestinget, slik at også denne gruppen har krav på assistanse».

- Dette må også være retningsgivende når en kommune eller fylkeskommune etablerer et system for støtte til de enkelte partigruppens virksomhet.

Også den eller de som etter valget bryter ut av en partigruppe eller annen gruppe, vil ha krav på støtte etter samme kriterier som anvendes ved tildeling til etablerte grupper. Det må bety at enkeltpersoner som melder seg ut for å være «uavhengige», har krav på støtte på linje med andre enkeltpersonsgrupper.

Hvis en folkevalgt som melder seg ut av en partigruppe, oppgir at hun nå skal representere et parti som ikke har medlemmer i kommunestyret eller fylkestinget, må hun følgelig betraktes som en ny «enpersonsgruppe» der, med samme rettigheter som andre grupper. Hun bestemmer selv hva hun vil kalle «gruppen» sin, men kan ikke benytte et eksisterende partinavn uten samtykke fra lokallaget der.

Dette får også konsekvenser for beregningen av fremtidig støtte til den gruppen disse bryter ut fra. Den må reduseres tilsvarende, eventuelt overføres til annen gruppe som vedkommende går inn i. Dette gjelder uavhengig av om hun møter eller ikke møter som varamedlem for sin gamle gruppe.

Støtten gis til selve gruppen og arbeidet som utføres der, ikke til enkeltmedlemmer. Men alt dette gjelder bare støtte som gis til selve arbeidet i de folkevalgte organene, ikke støtte som går til partiapparat e.l. til generelt politisk virke.

Kommunal Rapport

Ansvarlig redaktør og administrerende direktør:
Britt Sofie Hestvik.

Utviklingsredaktør: **Espen Andersen**
Nyhetsredaktør: **Agnar Kaarbø**
Debattredaktør: **Ragnhild Sved**

Markedsdirektør: **Fred Scharffenberg**

Kommunal-Rapport.no er redigert på uavhengig grunnlag og etter de normer og regler som er nedfelt i Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten.

Kontaktinformasjon:
Boks 1940 Vika, 0125 Oslo
Tlf: 24 13 64 50

E-post: redaksjon@kommunal-rapport.no
abonnement@kommunal-rapport.no

Kommunar i Telemark har innkjøpsreglement som legg til rette for at lokale leverandørar kan delta i utlyste konkurransar. Eit grep for å få til det, er å skilje mellom daglegvaregrossistar og lokale daglegvarebutikkar, ifølgje Distriktssenteret.

Illustrasjonsfoto: Heiko Junge / NTB

› **DEBATT** 01.07.2021 13:14

Meninger i debattinnlegg står for skribentens regning.

Innkjøpssamarbeid eller lokal handel? Ja takk, begge deler!

Må kommunen ofre dei lokale leverandørane for å kunne delta i innkjøpssamarbeid?

MARIT LOFNES MELLINGEN
direktør ved Distriktssenteret

PER KJETIL JØRGENSEN
seniorrådgivar ved Distriktssenteret

Store interkommunale innkjøp vil lett favorisere store leverandørar som kan levere til eit stort geografisk område. Men fleire kommunar har funne løysingar som gjer at dei kan handle lokalt sjølv om dei deltar i eit innkjøpssamarbeid.

Suldal i Rogaland deltek i interkommunalt innkjøpssamarbeid på Haugalandet og har IT-samarbeid med nabokommunane. Kommunen har fordel av å vere med i eit større fellesskap fordi dei kan få tilgang til kompetanse og rimelege innkjøp. Likevel vel kommunen å kjøpe daglegvarer til grendeskulane lokalt. Dei har og lokale avtalar med elektrikar og røyrleggar.

Sju kommunar i Telemark samarbeider om innkjøp gjennom Telemark innkjøpssamarbeid. Eit av måla for dette samarbeidet er at dei kommunale innkjøpa skal bidra til utvikling av lokalt næringsliv. Kommunane seier i sitt innkjøpsreglement at dei vil legge til rette for at lokale leverandørar kan delta i utlyste konkurransar.

Nokre kommunar tolkar lovverket slik at det nesten blir ulovleg å handle lokalt. Slik er det ikkje.

Korleis vil dei oppfylle dette målet? Eit grep er å skilje mellom daglegvaregrossistar, som er gode på å levere til storhushaldning, og lokale daglegvarebutikkar, som kan levere mindre volum til skular og barnehagar.

Innkjøpssamarbeidet har fått på plass ein rammeavtale om næringsmiddel som gjeld for alle kommunale verksemder. Avtalen har unntak for mindre verksemder som får handle gjennom eigne avtalar, med til dømes lokale daglegvarebutikkar. Små grendeskular som har behov for daglegvarer, er ikkje forplikta til å bruke rammeavtalen, men dei kan bruke den om det er formålstenleg.

Kommunar i Distrikts-Norge bør tenke nøye gjennom fordelar og ulemper ved omfattande innkjøpssamarbeid og sjå på korleis slikt samarbeid kan ta lokale omsyn.

Er det mogleg å få til fleksible løysingar, der nokre innkjøp blir gjennomført kommunalt og andre, større innkjøp blir gjennomført interkommunalt, slik som i eksempla ovanfor?

70 prosent av alle landets kommunar deltar i dag i formaliserte innkjøpssamarbeid. Kommunane rapporterer om reduserte kostnader og betre innkjøpsvilkår. Men erfaringane med store interkommunale innkjøpssamarbeid er ikkje berre av det gode. Mange små og mellomstore bedrifter opplever at dei ikkje lenger får selje varer og tenester til kommunen.

Når fylkeskommunen etablerer store innkjøpssamarbeid saman med kommunane, så blir dei lokale bedriftene rett og slett for små. Dette går fram av rapporten «Innkjøpssamarbeid i kommunesektoren», som Oslo Economics i samarbeid med Inventura og NIVI Analyse har utarbeidd for Nærings- og fiskeridepartementet (2021).

Innkjøpssamarbeid har negativ effekt på vekst for små og mellomstore bedrifter og på utvikling av lokalt næringsliv, seier ei overvekt av respondentane i rapporten.

Rapporten stadfestar hjartesukka frå lokalpolitikarar som er bekymra for lokale arbeidsplassar. Er det ikkje kommunens oppgåve å vere samfunnsaktør og utvikle lokalt næringsliv? Kan det då vere riktig at kommunen har ein innkjøpspolitikk som svekker, og i verste fall sparkar beina under, lokale bedrifter?

Oslo Economics anbefaler at små kommunar deltar i formaliserte innkjøpssamarbeid. Men rapporten viser at slikt samarbeid kan ha negativ verknad på små og mellomstore bedrifter. Oppdraga blir så store at små bedrifter ikkje har sjanse til å delta i konkurransane.

«Dette kan igjen føre til at konkurransen om de enkelte avtalene reduserast, som kan føre til dårlegare føresetnader i avtalene og/eller negativ påverknad på konkurranse og næringsutvikling på sikt. Det er derfor viktig at innkjøpssamarbeid vurderer å dele opp kontraktar i delkontraktar», skriv Oslo Economics i si anbefaling til Nærings- og fiskeridepartementet.

Nokre kommunar tolkar lovverket slik at det nesten blir ulovleg å handle lokalt. Slik er det ikkje. Distriktsnæringsutvalet slår fast at kommunane kan legge opp anbodskonkurransar slik at også lokale bedrifter kan delta: «Dette handlar om å ta initiativ, utnytte det lokale handlingsrommet kommunane har og fylle entreprenørrolla med innhald som fremmer det lokale næringslivet».

Kommunen har ei svært viktig rolle som samfunnsaktør, næringsutviklar eller «entreprenør». Kommunen skal legge til rette for lokal næringsutvikling på ulike måtar. Denne oppgåva er enda viktigare for små distriktskommunar enn for store bykommunar.

Distriktssenteret meiner at mange kommunar i større grad bør bruke det handlingsrommet dei har. Dersom kommunen ser innkjøpa i samheng med den rolla dei har som næringsutviklar, vil det vere positivt for små og mellomstore bedrifter i kommunen.

Lokal handel styrker det lokale næringslivet og skaper lokale arbeidsplassar. Det kan igjen gi positive effektar for kommunen sine inntekter. Innkjøpssamarbeid eller lokal handel? Ja takk, begge deler!

Kommunal Rapport

Ansvarlig redaktør og administrerende direktør:
Britt Sofie Hestvik.

Utviklingsredaktør: **Espen Andersen**
Nyhetsredaktør: **Agnar Kaarbø**
Debattredaktør: **Ragnhild Sved**

Markedsdirektør: **Fred Scharffenberg**

Kommunal-Rapport.no er redigert på uavhengig grunnlag og etter de normer og regler som er nedfelt i Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten.

EU-domstolens seneste avgjørelse innebærer at det er enkelte forhold oppdragsgiver bør være særlig oppmerksom på før nye konkurranser om nye rammeavtaler kunngjøres, skriver Ronny Rosenvold.

Foto: Cédric Puisney / Wikimedia Commons

› **KRONIKK** 09.07.2021 08:16

Meninger i kronikker står for skribentens regning.

Rammeavtaler er ikke så fleksible som mange trodde

Tross en ny avgjørelse i EU-domstolen, vil det fortsatt være klare fordeler ved å bruke rammeavtaler. Men oppdragsgiver må utvise større varsomhet enn mange tidligere har gjort.

RONNY ROSENVOLD
assosiert partner i Kluge Advokatfirma

Mange offentlige oppdragsgivere benytter rammeavtaler fordi det gir stor grad av fleksibilitet, særlig for *omfanget* av de tjenester eller varer som skal kjøpes.

En ny avgjørelse fra EU-domstolen medfører begrensninger i denne fleksibiliteten.

Når det offentlige inngår rammeavtaler, er det oftest fordi det skal kjøpes inn en ukjent mengde av tjenester eller varer i rammeavtaleperioden. Det kan være svært utfordrende, for ikke å si umulig, å vite nøyaktig hvilket behov man vil ha flere år frem i tid.

Ettersom det er tid- og ressurskrevende å gjennomføre anskaffelser, har oppdragsgivere behov for fleksible rammeavtaler.

EU-domstolen konkluderer med at oppdragsgiver er forpliktet til å oppgi en maksimal mengde/verdi i kunngjøringen.

Når offentlige oppdragsgivere kunngjør en rammeavtale, må det oppgis en anslått samlet verdi for kjøpene som vil foretas i avtaleperioden.

I norsk praksis har angivelsen av rammeavtalens verdi vært praktisert som et estimat, jf. eksempelvis Klagenemnda for offentlige anskaffelser i sak 2011/294 (som riktignok gjaldt anskaffelsesforskriften del II).

EU-domstolen avsa imidlertid i desember 2018 en avgjørelse som av mange ble tolket slik at avrop som oversteg det estimerte omfanget, utgjorde en ulovlig direkte anskaffelse, jf. C-216/17.

Avgjørelsen ble gjenstand for kritikk, og mange mente rekkevidden var diskutabel. I en nylig avsagt avgjørelse fra EU-domstolen i sak C-23/20 fastholdes imidlertid standpunktet. Den nye avgjørelsen gjør det på nytt relevant å stille spørsmål ved hvordan kunngjøringen av en rammeavtale bør utformes for å sikre oppdragsgiver størst mulig handlingsrom.

EU-domstolens nyeste avgjørelse gjaldt en konkurranse om rammeavtale utlyst av Region Nordjylland. I tillegg var det også åpnet for at Region Syddanmark skulle kunne tiltre avtalen, som en opsjon. For evalueringsformål var det oppgitt estimerte mengder over forventet forbruk. Disse mengdene var ikke forpliktende for oppdragsgiver.

I avgjørelsen konkluderer EU-domstolen med at oppdragsgiver er forpliktet til å oppgi en maksimal mengde/verdi i kunngjøringen, og at rammeavtalen bare dekker anskaffelser opp til denne grensen.

EU-domstolen slår også fast at oppdragsgiver, i tillegg til maksgrensen, må oppgi en anslått mengde/verdi over de kjøp som vil foretas. Domstolen begrunner standpunktet med at slike opplysninger er av betydning for å hindre at en rammeavtale blir misbrukt til å begrense konkurransen.

På denne bakgrunn konkluderte EU-Domstolen med at offentlige oppdragsgivere kun kan forplikte seg «inden for grænserne af en maksimal mængde og/eller maksimal værdi, og at når denne grænse er nået, vil den pågældende aftale have udtømt sine virkninger». Kjøp utover maksgrensen ville derfor kunne være i strid med anskaffelsesregelverket.

Det er viktig å merke seg at begrensningen ikke er til hinder for kjøp som kan gjøres som uvesentlige endringer av rammeavtalen. Med andre ord kan oppdragsgiver, når maksverdien er nådd, vurdere om det foreligger lovlige grunner for å foreta ytterligere kjøp. Dette reguleres nærmere av reglene om vesentlige endringer gitt i anskaffelsesforskriften kapittel 28.

Til tross for avgjørelsen vil det, etter vår vurdering, fortsatt være klare fordeler ved å bruke rammeavtaler. Oppdragsgiver må imidlertid utvise større varsomhet enn mange har gjort tidligere. Det gjelder særlig med hensyn til å angi en maksimal verdi eller mengde som kan kjøpes.

På bakgrunn av EU-domstolens seneste avgjørelse er det enkelte forhold vi mener oppdragsgiver bør være særlig oppmerksom på før nye konkurranser om nye rammeavtaler kunngjøres:

- Opplys alltid om forventet omfang og maksimalt uttak i form av verdi eller mengde.
- Ved angivelsen av forventet omfang er det relevant å se hen til historisk behov, justert for eventuelle endringer. Dersom det ikke foreligger historiske tall, må oppdragsgiver foreta en forsvarlig beregning av hvor stor behovet sannsynligvis vil være i rammeavtaleperioden.
- Maksimalt uttak bør ta hensyn til muligheten for mer uventede forhold. Man må imidlertid unngå at maksimalt uttak fastsettes urealistisk høyt.
- Kontrakten bør regulere en rett til å si opp avtalen når maksimalt uttak er nådd.

Til slutt nevnes det at EU-domstolen slår fast at en rammeavtale ikke kan kjennes uten virkning alene fordi maksgrensen ikke er spesifisert i kunngjøringen.

Kommunal Rapport

Ansvarlig redaktør og administrerende direktør:
Britt Sofie Hestvik.

Utviklingsredaktør: **Espen Andersen**
Nyhetsredaktør: **Agnar Kaarbø**
Debattredaktør: **Ragnhild Sved**

Markedsdirektør: **Fred Scharffenberg**

40 Namsskogan kommune (2021) - År/Periode 2021 1 - 8

	Regnskap 2021	Buds(end) 2021	25.08.2021 Budsjett 2021
Ansvar: 1100 Kontrollutvalg			
10802 Ledergodtgjørelse	0	15.000	15.000
10803 Møtegodtgjørelse	0	8.000	8.000
10804 Tapt arb.fortjeneste/lønn politisk virksomhet	1.850	26.000	26.000
10990 Arbeidsgiveravgift	94	2.499	2.499
11001 Faglitteratur/tidsskrifter/aviser	2.125	2.000	2.000
11151 Bevertning	522	2.000	2.000
11240 Kjøp av tjenester	5.200	0	0
11250 Refusjon utgifter	0	6.000	6.000
11500 Kursavgifter og oppholdsutgifter	0	24.000	24.000
11600 Kjøre- og diettgodtgjørelse	0	4.000	4.000
11700 Skyss- og reiseutgifter	0	6.000	6.000
11960 Diverse kontingenter	3.500	4.000	4.000
13510 Kjøp av tjenester fra interkommunale tiltak	38.625	0	0
13700 Kjøp fra andre (private)	38.625	155.000	0
13750 Kjøp av tjenester fra interkommunalt selskap	0	0	155.000
14290 Merverdiavgift	1.300	0	0
17290 Komp. for merverdiavgift driftsregnskap	-1.300	0	0
Sum ansvar: 1100 Kontrollutvalg	90.541	254.499	254.499
T O T A L T	90.541	254.499	254.499

40 Namsskogan kommune (2021) - År/Periode 2021 1 - 8

	Regnskap 2021	Buds(end) 2021	25.08.2021 Budsjett 2021
Ansvar: 1101 Revisjon			
13700 Kjøp fra andre (private)	238.669	365.000	0
13753 Kjøp av tjenester fra Revisjon Midt-Norge AS	0	0	365.000
14290 Merverdiavgift	59.667	0	0
17290 Komp. for merverdiavgift driftsregnskap	-59.667	0	0
Sum ansvar: 1101 Revisjon	238.669	365.000	365.000
TOTALT	238.669	365.000	365.000

Hvor skal vi føre representanter som melder seg ut og inn av partier?

Kommunal Rapport 02.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

SPØRSMÅL: I vårt kommunestyre har vi representanter som har meldt seg ut av partiet de ble valgt inn for. De står dermed som uavhengige representanter, og det er også dette vi fører de inn i protokollen som.

Det vi derimot lurer på, er hva som skjer dersom representantene siden melder seg inn i et parti som ikke stilte liste til kommunevalget 2019?

Vi har tidligere hatt lignende situasjoner hvor representanter har meldt seg inn i eksisterende partier i kommunestyret. Da har vi ført opp det nye partiet som deres partitilhørighet, men samtidig har vi har fulgt varalisten og utbetalt partistøtten til det tidligere partiet.

Men situasjonen hvor en representant melder seg inn i et parti som ikke stilte liste til kommunevalget, fremstår for oss som uklar for den delen som gjelder protokollføringen.

Vil vi måtte føre representantene som uavhengige, eller må vi i protokollen føre dem som medlemmer av sitt nye parti?

SVAR: Dette reiser kompliserte og til dels ikke avklarte spørsmål, der svarene kanskje blir forskjellige i ulike sammenhenger.

Kommuneloven gir ikke noen generell definisjon av begrepet «gruppe», men bruker det i en del enkeltbestemmelser ikke nødvendigvis med helt samme meningsinnhold. Det brukes også i kommunale reglementer, i første rekke i regler om støtte til partigrupper og andre tilsvarende grupperinger.

I tillegg har vi situasjoner der en folkevalgt melder seg ut av en gruppe og proklamerer seg som «uavhengig medlem», og dermed må ansees som en «enpersonsgruppe».

Jeg skal prøve å summere dette kort for ulike problemsituasjoner.

- Begrepet «gruppe» møter vi først når kommunestyret eller fylkestinget skal foreta valg av formannskap, fylkesting eller andre folkevalgte organer. Lovens regel (§ 7-4) er her at valget skal skje som forholdsvalg hvis minst ett medlem krever det. Her fordeles plassene i hvert organ etter reglene i §§ 7–5 og 7–6 mellom ulike listeforslag.

Forslagsstillere er «partier eller grupper» i det velgende organet. Det betyr i praksis de medlemmene av organet som blir enige om å fremme slikt forslag. Det kan være partigrupper eller enkeltmedlemmer i ulike konstellasjoner, men da slik at kandidater bare kan føres opp på en liste fra eget parti eller gruppe eller fellesliste der partiet eller gruppen inngår.

Poenget her er å unngå at partier eller grupper deler seg opp på flere lister for å omgå reglene i § 7–6 om krav til kjønnsmessig balanse i listeforslaget. Hvis et medlem formelt og praktisk har meldt seg ut av sin opprinnelige partigruppe eller annen gruppe, må hun imidlertid kunne foreslås på en liste fra den gruppen hun nå definerer seg som medlem av og inngå på listeforslag fra denne.

- Skifte av gruppe eller utmelding fra en gruppe har som utgangspunkt ingen konsekvenser for de valg som er gjort, verken for medlem eller varamedlem, det er personen som er valgt.

Spørsmålet blir da hvor langt dette rekker når den som trer ut, er varamedlem. Men hvis dette oppleves som et problem, kan den folkevalgte søke kommunestyret eller fylkestinget om å bli fritatt fra vervet. Hvis slikt fritak blir gitt, skal det foretas valg av nytt medlem eller varamedlem for resten av valgperioden, fra – og dermed etter forslag fra – den aktuelle gruppen, slik den nå ser ut, se § 7–10 fjerde avsnitt.

Hvis det ikke er tale om verv som medlem av kommunestyret, formannskapet, fylkestinget eller fylkesutvalget, kan kommunestyret eller fylkesutvalget i stedet foreta fullstendig nyvalg av organet. Der kan det tas hensyn til den endringen som har skjedd ved medlemmets skifte av gruppetilhørighet, se § 5–7 siste avsnitt.

- Hvis den som har meldt seg ut av en gruppe, er varamedlem til et folkevalgt organ, oppstår spørsmålet om hun skal innkalles til å møte når et ordinært medlem har forfall.

Her er lovens regel (§ 7–10 første avsnitt) at det skal innkalles varamedlemmer «så langt mulig i den nummerorden de er valgt». Et nærliggende synspunkt er at et slikt opprykk kan bli ganske problematisk hvis det fører til at det medlem som har forfall, erstattes med et varamedlem som ikke identifiserer seg med samme parti eller gruppe.

Men her har Kommunaldepartementet – med støtte fra Oddvar Overå – lagt avgjørende vekt på at dette ville bety at vedkommende medlem dermed «i realiteten fratas vervet og aldri vil kunne kalles inn», i og med at hun ikke vil stå på noen annen liste.

Se om denne diskusjonen Overå og Bernt, KommuneLOVEN 2018, s. 150–151 (note 3 til § 7–10).

Det samme vil da gjelde hvis kommunestyret eller fylkestinget velger settemedlem for medlem som er innvilget fritak i minst tre måneder, se andre avsnitt siste setning. Hvis medlemmer av kommunestyre eller fylkesting trer endelig ut, følger det direkte av loven (§ 7 tredje avsnitt, siste setning) at varamedlemmer trer inn i den nummerorden de er valgt.

- Avtalevalg forutsetter enstemmig tilslutning til at denne valgformen skal brukes og tilslutning til en innstilling med forslag på medlemmer og varamedlemmer.

På listen skal angis hvilken gruppe hvert av disse tilhører, og ved forfall hentes varamedlemmer fra samme gruppe som det medlem de erstatter. Hvis et medlem trer ut sin gruppe, må man kunne følge samme fremgangsmåte som i tilsvarende situasjon der organet er valgt ved forholdsvalg.

- Inndeling i kommunestyre- eller fylkestingskomiteer skal etter § 5–8 tredje avsnitt vedtas med alminnelig flertall på grunnlag av en innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer i komiteene. Denne skal angi «gruppen hvert medlem representerer».

Innstillingen skal også inneholde navn på varamedlemmer, og da forutsetningsvis for hver enkelt gruppe, på samme måte som ved avtalevalg etter § 7–7.

Normalt vil valg av slike komiteer skje i det konstituerende møtet i det nyvalgte kommunestyret eller fylkestinget, se § 7–1 tredje avsnitt. Alle medlemmer har plikt til å ta imot valg til en slik komité. De «grupper» det her er tale om, vil da være de medlemmer som er valgt på samme liste ved kommunevalget.

Disse komiteene er rent saksforberedende organer for kommunestyret eller fylkestinget, og kan ikke tildeles vedtaksmyndighet, se første avsnitt.

Om medlem eller varamedlem i en slik komité skulle skifte partitilhørighet eller melde seg som uavhengige, vil dette ikke få noen konsekvenser for verv eller møterett. Hvis

kommunestyret eller fylkestinget finner at dette tilsier endringer i komitésammensetningen, må det i tilfelle gå veien om et fullstendig nyvalg av alle komiteer, basert på en ny innstilling om sammensetningen, se § 5–9 siste avsnitt.

- Så er vi over på *gruppe* som grunnlag for økonomisk bistand til det politiske arbeidet. Det har vi bare én enkelt bestemmelse om i loven, § 10–10. Den fastsetter at i kommuner eller fylkeskommuner med parlamentarisk styringsform skal man sørge for at «grupper av kommunestyremedlemmer eller fylkestingsmedlemmer som ikke deltar i henholdsvis kommunerådet eller fylkesrådet skal sikres hensiktsmessige kontorlokaler og nødvendig assistanse for å kunne foreta egne utredninger».

«Gruppe» vil her i utgangspunktet være de som er valgt på samme valgliste, men i kommentarene til bestemmelsen i forarbeidene (Prop. 46 L 2017-2018) legges til grunn at også den som bryter ut av en gruppe som er representert i kommune- eller fylkesrådet, vil ha krav på assistanse: «I denne bestemmelsens forstand blir det da dannet en ny gruppe i kommunestyret eller fylkestinget, slik at også denne gruppen har krav på assistanse».

- Dette må også være retningsgivende når en kommune eller fylkeskommune etablerer et system for støtte til de enkelte partigruppernes virksomhet.

Også den eller de som etter valget bryter ut av en partigruppe eller annen gruppe, vil ha krav på støtte etter samme kriterier som anvendes ved tildeling til etablerte grupper. Det må bety at enkeltpersoner som melder seg ut for å være «uavhengige», har krav på støtte på linje med andre enkeltpersonsgrupper.

Hvis en folkevalgt som melder seg ut av en partigruppe, oppgir at hun nå skal representere et parti som ikke har medlemmer i kommunestyret eller fylkestinget, må hun følgelig betraktes som en ny «enpersonsgruppe» der, med samme rettigheter som andre grupper. Hun bestemmer selv hva hun vil kalle «gruppen» sin, men kan ikke benytte et eksisterende partinavn uten samtykke fra lokallaget der.

Dette får også konsekvenser for beregningen av fremtidig støtte til den gruppen disse bryter ut fra. Den må reduseres tilsvarende, eventuelt overføres til annen gruppe som vedkommende går inn i. Dette gjelder uavhengig av om hun møter eller ikke møter som varamedlem for sin gamle gruppe.

Støtten gis til selve gruppen og arbeidet som utføres der, ikke til enkeltmedlemmer. Men alt dette gjelder bare støtte som gis til selve arbeidet i de folkevalgte organene, ikke støtte som går til partiapparat e.l. til generelt politisk virke.

Referatsaker er også saker som behandles

Kommunal Rapport 16.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Skal alle referatsaker protokolleres, og skal disse referatdokumentene oppbevares «for alltid»?

SPØRSMÅL: Kommuner som vi er tillagt revisjon av, har svært ulik praksis mhp å protokollere referatsaker som behandles i formannskap og/eller kommunestyre. Har kommuner plikt fra møter i formannskap og/eller kommunestyre til å protokollere alle referatsaker med en angivelse av hvilke dokumenter som er forelagt organet, herunder også power-point presentasjoner. Dersom dette er tilfellet, skal disse «referat»-dokumentene oppbevares for alltid, jf. arkivloven?

SVAR: I [kommuneloven § 11–4](#) er det bestemmelser om hva møteboken skal inneholde. Her skal det blant annet angis «hvilke saker som ble behandlet». Det omfatter også referatsaker – også rene orienteringer fra kommunedirektøren eller ordfører. Det er ikke noe krav om hvilke saksdokumenter som er utsendt eller fremlagt skal nevnes her, men det er klart at disse skal registreres og arkiveres i overensstemmelse med kravene i arkivlova og er offentlige etter reglene i offentleglova.

I [kommuneloven § 11–3](#) tredje avsnitt fastslås at «Sakslisten til møtet og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten», noe som betyr at når dokumenter går fra administrasjonen til et folkevalgt organ, må de journalføres etter reglene i arkivlova, se [offentleglova § 10](#) første avsnitt og [arkivforskrifta § 9](#). Dette må også gjelde dokumenter som måtte bli utdelt i møtet. Jf. også bestemmelsen i [offentleglova § 16](#) første avsnitt bokstav c, der det fastslås at unntakene i [§ 14](#) fra innsynsrett etter loven for interne saksdokumenter, ikke gjelder for «saksframlegg med vedlegg til eit kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalt organ». Det betyr at unntaket fra journalføringsplikten i arkivforskrifta § 9, for «organinterne dokument etter offentleglova § 14», ikke gjelder her.

Men her vil jeg gjette på at vi vil finne mange lovbrudd om vi leter rundt i kommunene.

Reglene om ettergodtgjøring er litt av en rebus

Kommunal Rapport 26.07.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Er det riktig at en folkevalgt som går av med alderspensjon og søker om ettergodtgjøring, skal få økt inntekt, uten å arbeide?

SPØRSMÅL: Jeg prøver å forstå [kommunelovens § 8–6](#) om ettergodtgjøring:

«Folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse, kan søke om ettergodtgjøring når de fratrer vervet. Kommunestyret eller fylkestinget skal selv gi forskrift om lengden slik ettergodtgjøring kan ha, men ikke utover alminnelig oppsigelsestid for fast ansatte i kommunen eller fylkeskommunen.

Retten til ettergodtgjøring skal avkortes krone for krone mot annen inntekt. Det samme gjelder for ordinær inntekt som den folkevalgte frivillig avstår fra. Pensjonsinntekter etter folketrygdløven kapittel 19 og kapittel 20 skal ikke anses som inntekt etter andre ledd.»

Særlig er siste ledd vanskelig. Hva er lovgivers intensjon her? I praksis kan altså en folkevalgt som går av med alderspensjon og søker om ettergodtgjøring få økt inntekt, uten å arbeide. (Alderspensjon fra Folketrygden + ettergodtgjøring, som er lik godtgjøring ved avgang). Var dette virkelig meningen?

Jeg blir ikke klokere av å lese Prop. 46 L, som tilsynelatende ligger til grunn for loven. På side 122 i proposisjonen omtales særlig overgangsordninger *før* fylte 67 år:

«Personer som tar ut alderspensjon kombinert med godtgjøring som folkevalgt, får et betydelig fall i samlet inntekt når godtgjøringen bortfaller, selv om uttaket av alderspensjon opprettholdes. Det vil også være personer i alderen 62–66 år som har for lav pensjonsopptjening til å ha rett til alderspensjon, og som dermed ved fratreddelse av vervet som folkevalgt ikke har alderspensjon som et mulig inntektsalternativ. Det er først fra 67 år at alle har rett til å ta ut alderspensjon.»

Nederst på side 366 bemerkes:

«Det følger av tredje ledd at alderspensjon etter folketrygdløven kapittel 19 og kapittel 20 ikke skal regnes som inntekt etter andre ledd. Det betyr at det for folkevalgte fra 62 år til fylte 67 år som får tilkjent ettergodtgjøring ved fratreden, og har uttak av alderspensjon i denne perioden, skal ikke alderspensjonen føre til avkorting etter andre ledd.»

Her virker det altså som om § 8–6 mest er en særregel for aldersgruppen 62–67, men jeg finner ikke at dette gjenspeiles i Folketrygdlovens §19 og § 20.

SVAR: Nei, dette er litt av en rebus. Hovedformålet med denne bestemmelsen er at den folkevalgte skal kunne kombinere de to inntektene på samme måte som arbeidstakere på samme alder, altså 62–67 år, og at dette da også skal gjelde for etterlønn.

Imidlertid er ordningen etter lovens ordlyd generell, og selv om forarbeidene kan peke i en annen retning, er det ikke gjort noe slikt skille i lovens ordlyd. § 8–6 tredje avsnitt gjelder alle tidligere folkevalgte som mottar alderspensjon etter folketrygdloven samtidig med godtgjøring.

Departementet har derfor lagt til grunn (brev 11.05.20, ref. 20/2311-2, altså etter at kommentarutgaven var utgitt) at det heller ikke skal foretas noen form for avkorting i ettergodtgjøring ved vanlig uttak av alderspensjon etter fylte 67 år etter folketrygdloven kapittel 19 og 20.

Skriftlige spørsmål til ordføreren

Kommunal Rapport 28.07.2021

Det er lov å stille spørsmål til ordføreren i bystyremøte. Men hva med spørsmål mellom møtene? Har representantene krav på skriftlig svar på skriftlige spørsmål da også?

Departementet kommenterer problemstillingen på denne måten:

«Kommunene kan etter § 11–12 fastsette eget reglement med nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer, men disse kan ikke fravike rammene i kommuneloven. Behandlingen av saker i folkevalgte organer, inkludert diskusjoner og orienteringer om saker som organet senere kan behandle eller som gjelder organets ansvarsområde, skal skje i formelle møter, jf. kommuneloven § 11–2 første ledd. Det taler for at informasjon som gjelder saker som enten er eller vil komme til behandling i kommunestyret eller gjelder forhold innenfor kommunestyret nokså vide ansvarsområde også skal gis i et møte. Som nevnt er forutsetningen at også spørsmål til ordføreren, inkludert om saker som ikke er på sakslisten, skal besvares i et møte.»

Departementet mener kommuneloven derfor må forstås slik at spørsmål til ordføreren skal besvares i møter. Dette vil sikre at alle kommunestyremedlemmene får samme informasjon på samme tid, og at den samme informasjonen også blir tilgjengelig for allmennheten, [jf. § 11–5 om møteoffentlighet](#).

Kommunestyremedlemmene kan selvfølgelig stille praktiske spørsmål rundt godtgjørelse, habilitet og permisjon, mens spørsmål om kommunestyresaker bør tas i møtet.

Ulovlig sammensatt formannskap kan føre til ugyldige vedtak

Kommunal Rapport 23.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Hvis formannskapet er ulovlig sammensatt, blir da alle vedtakene som er fattet, ugyldige?

SPØRSMÅL: Hvaler kommune måtte velge nytt formannskap på grunn av at kjønnsbalansen ikke var i tråd med lovens krav. Betyr det at vedtakene som det ugyldig sammensatte formannskapet har gjort, er ugyldige?

SVAR: Jeg er ikke kjent med at vi har noen praksis om akkurat dette, men vil anta det er nærliggende å løse det på samme måte som der et folkevalgt organ er uriktig sammensatt av andre grunner – pga. feil ved innkalling, deltakelse av inhabilt medlem, eller utelukkelse av medlem fordi man feilaktig trodde hun var inhabil. Utgangspunktet vil da etter alt å dømme være det samme som gjelder etter [forvaltningsloven § 41](#) ved brudd på saksbehandlingsreglene i denne loven; at vedtaket likevel er gyldig «når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold». I vår sammenheng betyr det at feilen bare kan medføre ugyldighet hvis det er en rimelig mulighet for at vedtaket hadde blitt et annet om formannskapet hadde vært korrekt sammensatt.

Nøyaktig hva som ligger i dette, kan være usikkert. Det må vurderes fra sak til sak. Hvis et vedtak er truffet med knapt flertall, vil man normalt måtte legge til grunn at resultatet kunne blitt et annet om formannskapet hadde hatt en annen sammensetning. Ved denne vurderingen vil det være galt å prøve å løse problemet ved å spørre medlemmer som skulle ha deltatt, hvordan de ville stemt. Det enkelte medlem skal stemme etter sin overbevisning der og da, etter å ha deltatt i møtet, og det vil stride mot dette «møteprinsippet» om man skulle legge til grunn medlemmets uttalelse om hvordan hun *nå* ville stemt. Det kan eller skal vi i prinsippet ikke kunne vite.

Og også der et vedtak er truffet med et tilsynelatende robust flertall, vil det være situasjoner der det er riktig å legge til grunn at med en annen sammensetning av formannskapet, ville vedtaket kunne blitt et annet. Som alminnelig utgangspunkt vil – og bør – både enkeltmedlemmer og partigrupper kunne la seg påvirke av debatten om en sak i et møte. Etter min mening taler dette for at det skal være svært klart og opplagt at det var et vedtak som det sto et svært klart og robust flertall bak, før man skal kunne si at feilen ikke *kan* ha betydning.

Endelig vil det – selv om vi finner at det er tale om en feil som kan ha betydning for vedtakets innhold, kunne være situasjoner der vedtaket likevel kan bli stående som gyldig av hensyn til den det tilgodeser. Gode grunner taler for at den som i god tro har inngått en stor avtale med kommunen om anskaffelse av eiendom eller tjenester, eller som har satt i gang et byggeprosjekt i tillit til det hun trodde var et lovlig vedtak i formannskapet, må kunne stole på det som er vedtatt, og si at om kommunen har snublet i sine ene ben her, kan det ikke være hennes problem. – Men også her er jussen til dels usikker.

Hvem skal varsle kontrollutvalget?

Kommunal Rapport 28.06.2021 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Hvem har ansvaret for å varsle kontrollutvalget når det holdes generalforsamling i kommunale aksjeselskap eller representantskapsmøter i IKS-er?

SPØRSMÅL: Det avholdes for tiden representantskapsmøter i interkommunale selskap (IKS) og generalforsamlinger i kommunalt hel- eller deleide aksjeselskap (AS).

Det følger av [kommuneloven § 23–6](#) at: *Kontrollutvalget skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være til stede i disse møtene.*

Vår erfaring er at det er ingen automatikk i at kontrollutvalget får tilsendt kopi av innkallinger til disse møtene. Kan Bernt svare på hvem som er pålagt å varsle kontrollutvalget? Er det eier-/deltakerkommunen eller selskapet?

SVAR: Denne varslingsplikten må etter min mening påligge den som innkaller til de aktuelle møtene, i praksis ved at det rutinemessig sendes gjenpart av innkallingene til kontrollutvalgene i alle kommuner som er deltakere i det interkommunale selskapet eller aksjonærer i et kommunalt heleid aksjeselskap.

[I brev 3. juni 2021 gir departementet uttrykk for en annen lovforståelse](#); «at det er mest nærliggende at eier/deltakerkommunen sender slikt varsel», idet man legger avgjørende på at «Det vil være langt enklere for den enkelte kommunen å informere kontrollutvalget i forbindelse med møter, enn det vil være for et selskap som kan ha mange eier/deltakerkommuner.» Dette er klart et poeng hvis det var spørsmål om å sende varsel til de enkelte medlemmene av kontrollutvalget, men slik kan ikke bestemmelsen forstås. Det er kontrollutvalgene som sådanne som skal varsles, altså ved sekretariatet for disse, og det å sende slikt varsel også hit, kan neppe oppfattes som en urimelig merbelastning når man i alle fall skal sende innkalling til alle deltakerkommunene. Å bruke kommunen – praksis kommunens administrasjon – som postkasse for slike varsler, vil være ganske problematisk i forhold til bestemmelsen i [§ 23-7](#) tredje avsnitt om at sekretariatet for kontrollutvalget skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon, og vil – som spørsmålet illustrerer – innebære en reell fare for at innkallinger blir «borte på veien». For aksjeselskaper som bare er delvis kommunalt eid, foreligger ingen slik plikt etter loven, men dette må kunne fastsettes ved generalforsamlingsvedtak

(Bernts svar er endret etter at det ble publisert første gang. Det skyldes at han i etterkant av første svar, ble kjent med at departementet også hadde besvart problemstillingen og dette siste svaret fra Bernt tar også opp i seg departementets vurdering. Red.)

Kommunestyret er klageinstans

Kommunal Rapport 06.09.2021 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Formannskapet fordelte korona-krisepakker, men nå har noen klaget. Hva gjør vi med denne klagen?

SPØRSMÅL: Kommunestyret valde å fordela dei to siste krisepakkene til koronaråka føretak ved vedtak i formanskapet. No er det kome klage på vedtaket. Kan de stadfesta at det er kommunestyret som er klageinstans? Dvs at saka først må opp att i formannskapet som fatta vedtaket, og deretter vidare til kommunestyret for klagehandsaming der, dersom formannskapet stadfester vedtaket sitt?

Vil det vera klagerett på handsaminga i klageorganet? I så fall, til kven?

SVAR: Når kommunestyret har delegert til formannskapet å treffe vedtak om fordeling av de to siste krisepakkene, er det formannskapets vedtak om dette som kan påklages etter [forvaltningsloven § 28](#). Hvis ikke annet er bestemt i lov eller forskrift, er klageinstans da etter denne bestemmelsens andre avsnitt «formannskapet ... eller en eller flere særskilte klagenemnder oppnevnt av kommunestyret ...». Det betyr etter alt å dømme at her er det kommunestyret som er klageinstans.

Sakens gang blir da slik du sier det; at klagen først går til formannskapet, og deretter til kommunestyret hvis formannskapet holder fast ved sitt vedtak, se [forvaltningsloven § 33](#). Kommunestyrets vedtak i klagesaken kan ikke påklages, se forvaltningsloven § 28 tredje avsnitt, første setning. Men hvis tre medlemmer av kommunestyret mener at vedtaket ikke er lovlig eller ikke har blitt til på lovlig måte, kan de bringe det inn for statsforvalteren til lovlighetskontroll etter [kommuneloven § 27–1](#) første avsnitt, [jf. § 27–3](#) om innholdet av denne.

Når slutter sensitive opplysninger å være sensitive?

Kommunal Rapport 30.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Magefølelsen sier at de fleste konkurransesensitive opplysninger slutter å være sensitive etter kort tid, men hva sier lovverket?

SPØRSMÅL: Jeg prøver å komme til bunns i avgradering av saksdokumenter unntatt offentlighet, særlig på bakgrunn av taushetsplikten i [forvaltningslovens §13 \(2\)](#), som gjelder konkurransesensitive opplysninger.

Magefølelsen sier at de fleste slike opplysninger etter kort tid (3-5 år?) mister sine sensitive sider, og derfor uten problemer bør kunne avgraderes. Men jeg finner ingen lover eller regler om dette.

SVAR: «Avgradering» er en type beslutninger som kan om informasjon er som sikkerhetsgradert etter [sikkerhetsloven § 5-3](#), fordi det kan skade nasjonale sikkerhetsinteresser dersom det blir kjent for uvedkommende. Slik informasjon er underlagt taushetsplikt etter denne lovens [§ 5-4](#) i 30 år hvis ikke annet er bestemt, men det ansvarlige organ kan etter sikkerhetsforskriften omgradere eller avgradere informasjonen etter særlige regler i [virksomhetsikkerhetsforskriften](#), se dennes §§ 30–33.

Noen tilsvarende regler har vi ikke for taushetsplikt etter [forvaltningsloven § 13](#). I første avsnitt nr. 2 i er det fastsatt taushetsplikt om «tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde».

Vurderingen av om det stadig er taushetsplikt etter denne bestemmelsen må foretas løpende og konkret på det tidspunkt spørsmålet blir aktuelt, noe som betyr at det da må tas stilling til om hemmelighold fortsatt er «av konkurransemessig betydning» her og nå. Dette gjelder også ved krav om innsyn etter offentleglova. Her skal det organ som mottar krav om innsyn i slike opplysninger, selv «vurdere kravet konkret og sjølvstendig», se [§ 29](#) første avsnitt. Men det kan selvsagt rådføre seg med det organet som har hatt ansvar for saken hvis det er et annet organ enn det selv.

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

17.09.2021

Saknr

26/21

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/210 - 1

Forslag til vedtak

Protokollen godkjennes

Saksopplysninger

Protokollen gjennomgås i møtet

Vurdering

Protokollen anbefales godkjent